

SLOVENSKI NAROD.

„Slovenski Narod“ velja:

v Ljubljani na dom dostavljen:
celo leto K 24—
pol leta 12—
četrt leta 6—
na mesec 2—

v upravnistvu prejemam:
celo leto K 22—
pol leta 11—
četrt leta 5:50
na mesec 1:90

Izšla je vanj dan svojo izvedbo nedelje in praznike.

Inserati veljajo: petostopna peti vrsta za enkrat po 14 vin., za dvakrat po 12 vin., za trikrat ali večkrat po 10 vin. Parje in zahvala vrsta 16 vin. Poslano vrsta 20 vin. Pri večjih insepah po dogovoru.
Upravnistvu naj se pošiljajo naročnine, reklamacije, inserati itd. to le administrativne stvari.

Posamezna številka velja 10 vinarjev.

Na pismena naročila brez istodobne vplačila naročnine se ne ozira.

„Narodna tiskarna“ telefon št. 85.

„Slovenski Narod“ velja po pošti:

za Avstro-Ogrsko:
celo leto K 25—
pol leta 13—
četrt leta 6:50
na mesec 2:30

za Nemčijo:

celo leto K 30—
za Ameriko in vse druge dežele:
celo leto K 35—

Dopisi naj se frankirajo. Rokopisi se ne vračajo.

Uredništvo: Knaflcova ulica št. 5 (v pritličju) levo, telefon št. 34.

Vprašanjem glede inseratov se naj priloži za odgovor dopisnica ali znakna. Upravnistvo (spodaj, dvorišče levo), Knaflcova ulica: št. 5 telefon št. 85.

Vladne kreature?

Pojasnilo k izreku posl. Seitzja.

Dunaj, 7. novembra.

Krik in divje razbijanje je odmevalo danes v parlamentarni dvorani, kjer zboruje proračunski odsek. Slovensko - hrvaška pravaška obstrukcija, ki se od včeraj bojuje (zopet enkrat) proti Cuvaju, je priredila takorekoč bajonetni naskok, pravcati juriš. — Gospodje Dubljič, Goštinčar in Jarc so v divjem navalu zavzeli sovražne pozicije in pod zaščito težke artilerije posl. Okuniewskega, zasedli proračunsko dvorano, iz katere se je umaknil sovražnik (i. e. ostali poslanci) v popolnem neredu.

Toda zdi se, da je tokrat generalni štab nekoliko slabo funkcioniral. Naši obstrukcionisti, zavzemši pozicije pregnanega sovražnika, so bili s svojo modrostjo pri kraju; nikogar ni bilo, ki bi jim dal nadaljne direktive. Telegrafirali so vrhovni komandi v Budimpešto. Mora se reči, da je poročilo dr. Šusteršiča silno presenetilo. On ni dal nikakega ukaza in njegove čete so izvršile na lastno pest »Husarenstückchen«.

Dr. Šusteršič je imel pred odhodom dolgo konferenco z grofom Stürgkhom. Reproducirajmo pogovor. Grof Stürgkh: »Gospod glavar, Vaši so udarili nekoliko »čez štrango«. S takim elanom bi ne bilo treba. Tako nisem mislil.« — Dr. Š.: »Ekselencen, sam sem popolnoma presečen. Z mojimi ljudmi je križ. Če jim nisem vedno za petami, pa mi delajo budalosti. Bodite uverjeni, da mi je samemu stvar neprijetna. Pa človek ne more biti povsodi. V delegaciji glasovati za vlado in njene kredite — na Dunaju pa tako razbijati, nasprotje je res očitno. Nazadnje bodo ljudje začeli verjeti, kar je danes pogruntal ta pretkani Seitz.« — Minist. predsednik: »No, no, dragi moj glavar, ne domnevajte si preveč o bistrosti naše javnosti. Saj Vam je ta — haci! —, no, poštene dr. Okuniewski dobro na pomoč priskočil. Njegovo ogorčenje nad Seitzovimi očitanjem, da so današnji obstrukcionisti vladne kreature — pardon, to pravi

Seitz — je bilo tako odkritosrčno, da so se Vaši še pravočasno in prav lepo navzeli svete jeze. To moram reči, prav naravno je bilo. Vendar pa, kakor rečeno, čisto v smislu najinih intencij, ljubi gospod glavar, ti dogodki niso. Jako ljubo bi mi bilo, da malo pogledate, kaj delajo Vaši gospodje.« — Dr. Š.: »Quos ego.« — Min. predsednik: »Toda previdno. Morda bo dobro, da jim znova zabijete, da brez Vas ne smejo ničesar novega ukreniti. Tega se ne smejo odvaditi. Zadnjič, ko ste v Ljubljani sklenili najostrejši boj v parlamentu, se je baš ta princip izvrstno obnesel. Nočem se šaliti, dragi gospod glavar, iz Vaših zaslužnih gospodov, nikakor ne, moj dragi; toda še danes se mi dobro zdi, kako imenitno ste po 20. oktobru svojo taktiko uredili. Cel teden Vas ni bilo v parlament in Vaši siromaki — pardon, ta beseda nima ničesar žaljivega — so »zijali« in »sedeli«, ter ugibali, kaj naj napravijo z ljubljanskim bojnim sklepom, kako ga naj izvedejo. Malo so se pač jezili na Vas, moj dragi, ne? Veste, zdi se mi, da so nekateri med njimi, ki so — eh, nekoliko nezanesljivi, ker vzamejo vsako besedo tako silno resno. V teh časih! No ja, vsak voditelj mora računati, da se nahaja med njegovimi četami tudi par nesigurnih kantunistov. No, dragi moj, pri volitvah si to popravite — v Istri, pa tudi v Dalmaciji. Toda, kam sem zabredel. Na svidenje, dragi moj glavar, Vaši genijalni taktiki vedno zaupam. Uredite, spravite stvar v pravi tir in naročite Vašim gospodom previdnost in še enkrat previdnost. Au revoir, moj dragi.«

Je ta fantazija kruta šala, napisana nasprotniku v zasmehovanje? Ne. Pogovor je izmišljen, toda njegova podlaga je resnična, žal, le preveč resnična. Poslanec Seitz je rabil v današnji seji sicer hud izraz, ko je imenoval slovensko - hrvaško klerikalno obstrukcijo zločinsko, ter obstrukcioniste »vladne kreature, ki izvajajo mišljaje grofa Stürgkha« — vse pa kaže, da se ni zmotil.

Preglejmo dejanski položaj. V avstrijskem parlamentu, kjer bi naj bil pričel po sklepih hrvaško-slovenske konference v Ljubljani (20. oktobra 1912) najostrejši boj zoper Cuvajizem, so naši klerikalci molčali. Dr. Šusteršič, ki bi naj bil določil taktiko in podrobnosti tega boja, se

celi prvi teden ni pokazal v parlamentu in je svoje poslance prepustil samim sebi. Dva dni so takrat sedeli pod predsedstvom posl. Spinčiča, ter ugibali, kaj naj pričnejo. Do sklepa niso prišli, ker si niso vedeli pomagati. Poleg tega so smatrali ljubljanski sklep itak le Hrvat (Istrani in Dalmatinci) za resen . . . Dr. Šusteršič je šele prišel, ko so se razburjeni duhovi teh »kantunistov« nekoliko pomirili. »Jedro« Šusteršičevega kluba smatra namreč vse one, ki gredo poštenih misli s kranjskim vojvodo, pričakuje od njega še vedno velikih narodnih dejanj, in naj si bodo koroški politiki ali istrski narodnjaki, za nesigurne kantuniste.

Parlamentu so sledile delegacije. Dr. Šusteršič je sicer govoril o »ilirskem carstvu«, toda on in Korošec in Fon ne store ničesar, kar bi izgledalo le količkaj kot ostra taktika. Današnji vojaški govor dr. Korošca kaže, da bodo naši resolucijski kakor en mož glasovali baš za ono skupno vlado, ki je desetkrat bolj kriva, da imamo na našem jugu »avstrijsko makedonijo«, kakor pa avstrijski kabinet.

Naenkrat pa izbruhnje v proračunskem odseku obstrukcija baš onih ljudi, ki niso pri prvem čitanju budgeta storili ničesar, kar bi bilo otežkočalo parlamentarni dnevni red.

Ze svoj čas smo navedli, da nima Stürgkhova vlada nikakega posebnega poželjenja, spraviti proračun kar najhitreje pod streho. Ona itak ve, da ji zbornica na vsak način dovolj provizorij, če rednega proračuna ne bo. Za rednim proračunom pa stoji nekatere predloge, ki naših ministrov nikakor ne štejejo med svoje protektorje. Službena pragmatika se skoraj vrne v parlament, socialno - zavarovalni odsek končuje svoje obsežno delo . . . Čim prej bi bil rešen parlament, tem preje bo morala vlada ugrizniti v ta kislja jabolka. Kako komodno bi bilo torej zavleči proračunske razprave, ter ubijati čas z referati in debatami o vsaki točki državnega gospodarstva!

Vsako, ki deluje v tem smislu, deluje popolnoma v intencijah vlade, deluje proti parlamentu in proti ljudstvu. Grof Stürgkh, ki je prav nerad gledal, kako si je odsek svoje postopanje zenoštil, je z vsemi simpatijami na strani obstrukcionistov. Seveda, eklata ni treba in divje kriča-

nje je tudi vladi neprijetno, zlasti ker se javnost začne za dogodke preveč brigati . . .

V luči te argumentacije je razločiti popolnoma natančno notranje povode in nagibe naših hrvaško - slovenskih bojnikov. Celi svet se smeje, ako pridigajo urbi et orbi, da hočejo pregnati Cuvaja — tam, kjer ga ni. In kako sodi odsek sam o tej kampanji, za to imamo najboljši dokaz: Dva poljska poslanca sta se včeraj obrnila na delegata Stapiškega, ki naj Stürgkha prosi, da posreduje pri Šusteršiču. To je dovolj jasno povedano, kdo da je gospodar naših obstrukcionistov.

Vojna na Balkanu.

Črnogorci v vojni.

(Od našega posebnega poročevalca.)

Cetinje, 4. novembra.

Po zavzetju Peči.

Za načelnika v Peči je imenovan Lekić - Vojvodić. Turki se predavajo in razorožujejo. Srbske ogledne čete so došle v Peč.

Bombardiranje Taraboša in Brdic. — Črnogorci pred Lešem.

Iz Muričanov poročila včeraj ob 10. uri ponoči oddana in danes prispele brzobjavke, da se je 2. in 3. t. m. neprestano nadaljevalo obstreljevanje Taraboša in Brdic. Neprijatelj je mnogo slabše odgovarjal, zlasti ker sta mu bila zopet dva topa onesposobljena za boj in je bilo njihovo moštvo skoro do zadnjega uničeno. — Desno krilo generala Martinovića, to je oni močni del njegove brigade, ki operira preko Bojane, se je že približal na deset kilometrov Lešu in se nahaja v Kukli, kraju, ki leži ob Drinu. Prekinjena je vsaka komunikacija med Skadrom, Lešem in S. Giovanni di Medua. Ogledne čete prvega in drugega odreda, t. j. Danilo-ve in Martinovićeve so se že sestale. Skader je z vsemi utrditvami, ki ga obdajajo, popolnoma blokiran. Skaderski valjaja dovoljuje prebivalstvu, da sme zapustiti mesto in se izseliti. — V vseh zasedenih krajih uvajajo Črnogorci svoje administrativne oblasti. — Zastopniki 15 malisorskih plemen so se ponudili generalu Mar-

tinoviću, da udarijo na Leš in Meduo.

Rusi za »Rdeči križ« balkanskih držav.

V korist črnogorskega »Rdečega križa« se je vršila v soboto, 2. t. m. v Petrogradu v »športni palači« velianska prireditev, kateri sledijo podobne v prid srbskega in bolgarskega »Rdečega križa«. Glavna točka sporeda je bila: slavljanski koncert in večer, na katerem so sodelovale najodličnejše moči ruskega dvornega gledališča, veliki zbor Arhangelškega, velikoruski orkester, narodni zbor goslarjev. Koncertu je sledil »baletni divertissement« slovenskih plesov, ki so jih izvajali prvi baletni umetniki. Z ozirom na visoko vstopnino, je pričakovati velikega dohodka.

Prošnja skaderskih konzulov na prestolonaslednika in njegov odgovor.

Dne 30. m. m. so padali črnogorski projektili v bližino konzulatov, šol, bolnic in cerkva, radi česar je nastala v Skadru velika panika. Z ozirom na nevtralne zgradbe so se iz humanih ozirov obrnili konzuli avstrijski, nemški, angleški in francoski na prestolonaslednika z vlijudno prošnjo, da Črnogorci čuvajo nevtralne zgradbe in ne izpostavljajo mirnega meščanstva v Skadru nevarnosti. Prestolonaslednik Danilo je odgovoril na to prošnjo, da je ta slučaj gotovo obžalovanja vreden, da pa tudi najboljša artilerija ne more biti za vsak strel odgovorna in da je Skader utrjeno mesto, katerega muslimansko prebivalstvo se bori v turških vrstah, ki torej ni nevtraln. Obljubil pa je prestolonaslednik, da bo v bodoče črnogorsko topničarstvo gledalo na to, da ne bodo nevtralna poslopja, na katerih se je pod nadzorstvom konzulov izvešilo bele zastave, trpela škode, akoravno zahtevajo vojne operacije proti Skadru bombardiranje. V pismu se je tudi poudarila turška podlost in verolomnost pod Bardanjoletom in njena brezobzirnost, ki ji ni nič sveto. — Ta odgovor je v spremstvu avstrijskega vojnega atašeya Hupke kot zastopnika nevtralne vlasti nesel poseben prestolonaslednikov odposlanec v Skader.

LISTEK.

Sapho.

Slike iz pariškega življenja.

Francoski spisal Alphonse Daudet.
Prevel Oton Zupančič.
(Dalje.)

»Poglejmo — gobanj, pravim ti, da je gobanj . . .«

Stopila je v grmovje, se vgreznila do kolen v suho listje, prišla je nazaj vsa razmršena in opraskana, in mu je pokazala mrežico spodaj na gobi, po kateri se razlikuje vžitni gobanj od nevezitnega: »Vidiš, mrežico ima . . .« In bila je vsa vesela in srečna.

On je ni poslušal, zamišljen je bil in je preudarjal zase: »Ali je sedaj pravi trenutek? . . . Ali naj? . . .« A ni imel poguma, preveč se je snežala, pozneje pa se mu je zdelo, da kraj ni pripraven; in vleklo jo je vedno dalje in dalje, kakor morilec, ki premišlja, kako bi mahnil.

Ze je bil na tem, da se odloči, kar se prikaže na ovinku kolovoza nekdo, ki ju zmoti — bil je gozdni čuvaj tega okraja, Hochecorne, s katerim sta se pogostoma srečavala. Siromak, ki je izgubil v mali hišici kraj ribnika, ki jo je imel od države, po vrsti dvoje otrok, potem ženo — in vsi so pomrli za isto pogubno

mrzlico. Ko je preminulo prvo dete, je zdravnik takoj izjavil, da je stanovanje nezdravo, preblizu vode in njenih hlapov: in vkljub izpričevalom in prošnjam so ga pustili tam dve, tri leta, in v tem času so mu pomrli vsi, razven majhne hčerke, s katero se je naposled preselil v novo stanovanje kraj gozda.

Hochecorne, s vojim trmastim bretonskim obrazom, z jasnimi, pogumnimi očmi, s strnim čelom, spuščajočim se izpod njegove službene čepice, pravi tip zveste duše, ki izpolnjuje z babjeversko vestnostjo vsa vodila, je imel čez eno ramo obešen puškin jermen, na drugo se mu je naslanjala glava spavajočega otroka.

»Kako ji je?« je prašala Fani in se nasmehnila štiriletnemu dekletu, bledemu, shuškanemu od mrzlice, ki se je predramilo in odprlo svoje velike, rudeče obrobline oči. Čuvaj je zavzdihnil:

»Ni dobro . . . kaj pomaga, če jo vlačim povsod s seboj . . . ne je mi več, do ničesar nima slasti; mislim, da je bilo že prepozno, ko smo izpremenili zrak in da se je bila že prejel nalezla . . . Tako lahka je, pogledjte, gospa, kakor pero, bi rekel . . . kar naenkrat mi bo ugasnila, kakor drugi . . . O ti moj bog! . . .«

Ta »moj bog!«, ki ga je čisto tiho zamomljal v brke . . . v njem je bil ves upor proti krutosti uradov in zelene mize.

»Trese se, kakor da ji je mraz.«
»To je mrzlica, gospa.«

»Počakajte, jo bomo greti . . .«
Vzela je mantiljo, ki ji je visela preko lakta, in je zavila vanjo malčico:

»Da, da, kar pustite . . . To bo njen pajčolan, kadar bo nevesta . . .«

Oče se je bridko nasmehnil ter stresel ročico malčici, ki je zopet zadremala, v svoji beli odejici blede kakor mrličke, rekel ji je, naj gospo zahvali, potem se je oddaljil, njegovo mrmljanje »moj bog« se je izgubilo v pokanju suhljadi pod njegovimi nogami.

Fani je minila dobra volja, stikala se je k Jeanu z vso nežnostjo splešene ženske, ki jo približa vsako vznemirjenje, žalost ali veselje, tistemu, ki ga ljubi. Jean si je dejal sam pri sebi: »Kako dobro deklet! . . .« a njegov sklep se ni omakal, narobe, le še bolj se je okrepil, zakaj na strmini gozdne poti, na katero sta krenila, se je dvignila podobna Irenina, opomin na zvonki smeh, ki ga je bil tukaj srečal in ki mu je segel prvi hip do srca. Še predno je spoznal njegov globoki čar, skrivno vrelo produševljene miline. Pomislil je, da je odlašal do zadnjega trenutka, da je danes četrtek . . . »Sedaj pa kar! Mora biti . . .« in nedaleč je zagledal jaso, tam, je sklenil, je zadnja postaja.

Bila je gozdna préseka, debela so ležala med trskami in muževno

skorjo, tudi dračje v kopicah . . . Malo nižje iz daljave se je blestel ribnik, od katerega se je dvigala bela meglica, in na bregu zapuščena kočica z razdrapano streho, pobitimi, odprtimi okni. Hochecorneva bolnišnica. Potem pa se je vzpenjal gozd proti Velizvju, velik grič s porumenelim mladjem, in potem gosto, visoko, žalostno lesovje . . . Nenadoma se je ustavil.

»Kaj, če bi se malo spočila?«

Sedla sta na dolgo, na tleh ležeče deblo, star hrast, ki bi mu po obkleskih lahko prečel veje. Ta kraj je bil miren, bledikasta svetloba je sevala po njeni, in dišalo je po vijolicah.

»Kako lepo je tukaj! . . .« je spregovorila, naslonjena mu na ramo, in je iskala na njegovem vratu mesta, kamor bi ga poljubila. Malo se ji je odmeknil in jo je prijel za roko. Njegov obraz je naenkrat kakor okrepnel, da se ga je prestrašila:

»Kaj je? Kaj ti je?«

»Stara novica, ljubica moja uboga . . . Hédonin, saj veš, ki je odpotoval namestu mene . . .« Mukoma je govoril, s hripavim glasom, katerega ton ga je samega osupnil, ki se je pa proti koncu že vnaprej pripravljene zgodbe zopet ojačil . . . Hédonin je zbolel, komaj je dospel na svoje mesto, in Jean je uradno imenovan njemu za namestnika . . . Zdelo se mu je, da bo to lažje povedal, da bo to manj kruto nego če bi ji raz-

odel golo resnico. Poslušala ga je do konca, ne da bi ga prekinila, z siroblemid licem, s srepim pogledom.

»Kedaj odpotuješ?« je prašala in potegnila svojo roko od njega.

»Nocoj . . . po noči . . .« In s stisnjenim, boleznim glasom je pristavil: »En dan nameravam ostati v Casteletu, potem pa se vkrcam v Marselju . . .«

»Nekaj, nikar ne laži več,« je zavpila v divjem izbruhu, ki jo je pognal kvišku, »ne laži več, saj ne znaš! . . . Veš kaj je res? To, da se ženiš . . . Ze dosti dolgo te pregovarja tvoja rodbina . . . Tako se boje, da bi te jaz ne pridržala, da te ne bi otela vročinske bolezni in žolte mrzlice, po katero si moraš iti . . . Torej sedaj bodo naposled vendar potolazili . . . Gospodičnica je pač po tvojem okusu, to pač verjamem . . . In če pomislim, da sem ti v četrtek še ovratnico vezala! . . . To sem bila neumna, ha!«

Bolestno, uporno se je zasmejala, da so se ji usta zategnila in se je pokazala v vrsti njenih lepih, bisernih zob, na katere je bila tolikanj ponosna, vrzel, brezdvoma se ji je tisti zob nedavno zalomil, zakaj prej te škrbine še ni videl; in to, ta pokvarjeni zob sredi prstnega, upalega, skremženega lica, je naredilo na Gaussina strahovito mučen vtis.

(Dalje prihodnjik.)

Na begu s turško armado po bitki pri Lile Burgasu.

Priobčili smo zadnji izvod iz velikega poročila, ki ga je brzojavil vojni korespondent angleškega lista »Daily Telegraph« o bitki pri Lile Burgasu. Ta korespondent, Ashmead Bartlett z imenom, je bil v družbi bližnjega sorodnika turškega vojnega ministra očividec strahovite bitke pri Lile Burgasu. Po bitki se mu je posrečilo uteči iz turškega tabora in se odpeljati v Konstantino na Rumunskem, od koder je poslal svojo listo nadaljevanje poročila, prekinjenega 30. oktobra. Ko je bil brez koristi žrtvovan drugi kor turške armade, poslan proti bolgarskemu središču in je bilo dalnje bojevanje Muktar - paše proti bolgarskemu krilu postalo nemogoče, je smatral Abdullah - paša bitko za izgubljeno. Bartlett poroča od tu dalje:

»Proti polu 6. uri je Abdullah - paša — poveljnik turške armade v Traciji — spoznal, da je bitka izgubljena, zapustil grič, na katerem se je s svojim generalnim štabom mudil ves dan in vrnivši se v vasico Satikioj, vrgel se en pogled na bojno polje. Povsod so se turški vojniki umakali. Jaz in Ahmed (bratranec vojnega ministra) sva šla na mesto, kjer se je drugi kor ves dan bojeval. Tla so bila pokrita z mrlji in ranjenci; kar je ostalo vojakov živih so posejali tod in tam potrti in tožili, da so lačni in da jih zebe. Bila sva prisiljena se hitro umakniti, kajti sovražnik je obsopal bojno polje s šrapneli. Tako Bolgari, kakor Turki so bili preveč utrujeni, da bi drug drugega to noč nadlegovali.

Čudežna pomoč.

Prišedši v turški tabor smo izvedeli, da je Abdullah - paša ukazal pripraviti njegovo prtljago in da se pripravljajo odstopati vsak čas neznan kam. Bili smo v obupnem položaju. Brez konja, vrednega tega imena, je bilo nemogoče slediti Turkom na begu. Trudni, oslavljeni od stradanja, bi nikdar ne bili mogli peš prehoditi dolge poti do Čorluja. Vprašala sva Abdullahovega slugo, če je mogoče dobiti kaj jesti, a on je odgovoril:

Nemogoče! Moj gospod ni ves dan zavžil drugega, kakor košček prepečenca; v celi pokrajini ni dobiti ničesar jesti.

Vrgel sem se na stol in skoro bi se bil razjokal. Bilo je grozno. 15.000 frankov sem imel pri sebi pa še koščka suhega kruha ni bilo zanje dobiti.

Ze sem se bil odločil, da ostane čez noč v Satikioju in se raje dam ujeti od Bolgarov, kakor da bi umrl od lakote in od mraza, ko sem zaslišal glas svojega brata, ki je tudi žurnalist, in me je klical z imenom.

Kakor bi bil poslan od nebeške previdnosti je prišel s karavano z živili za tri dni, z vso mojo prtljago in svežim konjem. Ahmed in jaz sva kar planila na živila.

Moj brat mi je pripovedoval o doživljajih vojnih korespondentov. Zadržani so bili, kakor ujetniki v Čorlju in zastraženi od patrulje.

Čuvši 29. oktobra iz daljave grmenje topov so žurnalisti - ujetniki energično zahtevali dovoljenja, da smejo oditi. Neki oficir jim je rekel, da jih pusti v Lile Burgas, kar ni vedel, da je to mesto že v bolgarskih rokah. Žurnalisti so res odpotovali proti Lile Burgasu; kaj se je z njimi zgodilo, ni znano; moj brat je na srečo zgrešil pot in misleč, da gre v Lile Burgas je dospel v Satikioj baš o pravem času, da me reši smrti vsled lakote.

Zapovednikovo obupanje.

Ahmed, ki me je bil zapustil, se je vrnil nekako ob osmih zvečer, me zbudil in mi povedal, da se je Abdullah - paša ves sestrano vrnil v glavni tabor. Hiteli smo k vrhovnemu zapovedniku in imeli veselje videti, da je vse zavžil kar smo mu ponudili. Zapovednik je bil ves potr. Izrekel sem upanje, da se utrujeni sovražnik oddalji. Abdullah pa je zmajal z glavo in je odgovoril:

Bojim se, da ne. Naša armada je doprinesla strahovite žrtve, zlasti oficirji, katerih večina je padla.

Preostaja mi še popisati tragični dan, ko je armada Abdullah - paše, po dvadnevem heroičnem boju morala vsled sovražnih šrapnelov, lakote in mraza zagnati v obupen beg proti Čorlju.

Dne 31. oktobra ob 5. zjutraj me je Ahmed naglo zbudil in mi zašepetal na uho:

Pojdite hitro. Tu ne moremo več ostati. Abdullah in njegovi oficirji so že odstopovali. Vojaštvo je vas zapustilo, Bolgari pridejo lahko vsak trenutek.

Ta vest me je presenetila, kajti čudno se mi je zdelo, da mi noben oficir ni ničesar povedal. Toda v splošni zmešnjavi tega nepripravljenega odhoda so najbrž na nas pozabili. Nismo izgubili niti trenutka.

Cez manj, kakor pol ure smo bili pripravljeni. Danilo se je in streljanje

z gričev nam je kazalo, da se Bolgari bližajo in da so zadnje turške strazbe z njimi zapletene v boj. Satikioj je bil ponoči zapuščen od vseh, samo težkoranjenosti so ostali — prepuščeni svoji usodi in usmiljenju sovražnika.

Ob 6. smo bili na poti v Čorlu. Komaj smo bili zapustili vas, so začeli grmeti bolgarski topovi. Kar naenkrat smo bili sredi med velikansko množico bežečih vojakov; dolge vrste vozov, v katere so bili vpreženi volji, topničarske baterije v neredu, ves tren razbite armade, ki ima samo še en namen: ohraniti med sabo in sovražnikom čim večjo oddaljenost.

Odlučili smo se, da se umaknemo v vas Ahmedbey, kamor je bil šel tudi Abdullah - paša, a prišedši tja, smo videli, da so vsi to vas zopet zapustili in da so tam ostali samo ranjenci.

Najmočnejši si delajo pot.

Na poti v Čorlu se je kar gnetlo bežečih vojakov. Bili so to prednji deli treh korov poražene armade. Od obeh strani se je slišalo bobnenje bolgarskih topov in eksploziranje projektilov, ki so leteli prav blizu nas. Očividno je divjal obupen boj pri zadnjih strazah, kjer je Mahmud Muktar paša s 3. korom napel vse sile, da se reši iz silno eksponiranih pozicij, v katerih ga je pustil splošni beg 1., 2. in 4. kora turške armade.

V tem trenutku še ne vem, ali je Abdullah - paša ukazal armadi, naj se umakne ali pa se je vojaštvo samo spustilo v beg. Najbrž je bil pripravljen načrt, da se armada v redu umakne, a da se je umikanje vzlic vsem odredbam zapovedništva spremenil v pravi beg: kdor more, naj se reši.

Nobeno pero ne more popisati prizorov, ki so se zgodili na glavni cesti. Vsakega reda je bilo konec. Cele brigade, cele divizije so se razteple. Vojaki so se bojevali med seboj, kdo pride prej naprej. Tako so prišli najmočnejši v prve vrste, oslavljeni, bolni in ranjeni pa so zaostali.

Na tisoče in tisoče ranjencev se je trudilo, da bi ne zaostali, a mnogo ranjencev je bilo že tako slabih, da so popadali in niti poskušali niso več vstati.

Cele tri dni se vsi ti nesrečniki niti dotaknili niso kake jedi; noben drugi vojak bi tega ne bil tako dolgo prenesel. Prevzeti sočutja smo med najbolj oslavljeni razdelili kar smo imeli živeža ali sredi take množine je bila naša pomoč to, kar je ena kaplja vode za celo puščavo.

Ranjenci umirajo na cesti.

Čim bolj smo se oddaljevali od bojnega polja, tem groznejše prizore smo videli. Mnogo ranjencev vsled oslabelosti ni moglo naprej; legli so kraj ceste da bi v miru umrli. Niso pa izrekli ne pritožbe, ne prekletnja nad tistimi, ki so pravi krivci njihove grozne usode.

Časih, če je kdo izdihnil, so se njegovi tovariši ustavili, izkopali jamo in ga v njej zasuli. Toda skoro vsi mrlji so kar obležali na cesti.

Med bežečim vojaštvom ni bilo skoro nobenega oficirja. Začetkom vojne je bilo v turški armadi 2000 oficirjev manj, kakor jih je bilo treba; v tej veliki bitki je pa padlo silno mnogo oficirjev. Vsled tega je mnogo bataljonov ostalo brez poveljnikov — črede ovac brez pastirjev.

To je tudi eden vzrokov strahovitega nereda, ki je spopolnil poraz.

Na cesti smo srečavali nove oddelke vojaštva, prihajajoče od Čorluja in namenjene, da okrepe zadnje strazhe. Pa tudi ti so bili potegnjeni med gnečo in so se pridružili begunom. V vsaki vasi so vojaki udrlji v hiše, trgali listje z dreves in je snedli, izkopavali korenine in jih uživali kakor tudi nekuhano zelenje.

Vsak potok se je v hipu izpremenil v blatno močvirje, tako so volji, ljudje in konji silili notri, da si pogase žejo.

Po večurnem begu smo se ustavili za pol ure, da bi se konji odpohčali. Obstali smo na griču pol poti do Čorluja in si ogledali okolič.

Do kamor je videlo oko, so bile vse ceste polne bežečih vojakov. Moralo jih je biti najmanj štirideset do petdeset tisoč; vsi so hiteli na Čorlu, upajoč da pridejo tja pred solnčnim zahodom.

Ali od teh jih je dosti manj kakor ena četrtnina prišlo v Čorlu; vsak čas je po deset ljudi pocepalo na cesti in obležali so, kakor mrtvi. Mnogi vojaki so puške in tornistre in druge predmete opreme proč pometali, da bi prišli hitreje naprej, drugi so celo čevlje proč vrgli in hodili bosi.

Neki upehani turški vojak je bil tornister, čevlje in suknjo proč vrgel, a bil je tako slab, da vzlic temu ni mogel naprej. Svojo puško pa je še vedno stiskal k sebi. Oziral se je naokrog in zaklical: Prokletje — danes je turški vojak manj vreden kakor pes.

Ko je zagrnila noč te pretresljive prizore, smo bili še daleč od Čor-

luja. Težave potovanja so se podvojile. Naenkrat se je polomilo kolo voza, na katerem smo našli malo prostora. Nadaljevali smo vožnjo s tremi kolesi; seveda je šlo silno počasi.

Končno smo dospeli pred Čorlu. Nered med silno množico begunov je absolutno nepopisljiv. Vse ceste se stekajo na prostorno višavo, kjer je velik most. Ne vem, kako smo prišli skozi gnečo, kajti vse ceste so bile popolnoma blokirane. Dejstvo je, da smo bili ob 10. zvečer končno v Čorlju.

Albansko vprašanje.

Nemški listi se bavijo z veliko vneto z vprašanjem, če dobi Srbija pristan ob Jadranskem morju. Tako pišejo med drugim tudi sledeče:

Zasedenju albanske obale od strani Črnogorcev bo baže v kratkem sledila okupacija Drača od strani Srbov, ki so glasom poročili že na poti tja. Za našo monarhijo nastopi sedaj oni čas, ki ga je vedno imela pred očmi. Da se pod prav nobenimi pogoji ne bo pustilo, da bi slovanski element segel po obali Jadranskega morja, se razlaga samo ob sebi z ozirom na naše lastne interese. Avstro-Ogrska gre v tem oziru roko v roki z Italijo, ker veže obe državi dogovor, ki ima za podlago integriteto in neodvisnost Albanije. Da stoji tudi Nemčija popolnoma na strani svojih zaveznikov, dokazuje tozadevno poročilo nekega nemškega lista, ki lahko velja za poloficijalno. Avstro-Ogrska ima jasno začrtano pot, od katere ima tem manj vzroka kreniti na stran, ker leže na tej poti njeni najvitalnejši interesi. Kar se tiče onega, kar mora Avstro - Ogrska storiti najprej, se ne bomo motili, če rečemo, da se mora Avstro - Ogrska najprej s svojimi zavezniki, pred vsem z Italijo, dogovoriti glede tega vprašanja. Seveda ni izključena rešitev tega vprašanja mirnim putem. Tem težja pa bo mirna rešitev, čim delj bo Avstro - Ogrska čakala, ker se bo Srbija vsled svojih neprestanih zmag prevzela in se ne bo ozirala na jadranske države Avstro - Ogrsko in Italijo.

K temu dostavlja »Frankfurter Zeitung«: »Znano je, da je Avstro-Ogrska sklenila, da ne pripusti, da bi Srbi zasedli del Albanije. Tudi je znano, da obstoja med Avstro-Ogrsko in Italijo trden dogovor, glasom katerega se zavzemata obe državi za integriteto in neodvisnost Albanije. Glasom zanesljivih poročil ni dvoma, da moreta Avstro - Ogrska in Italija pri tem računati na polno podporo Nemčije.

Tem jeremijadam so se pridružili tudi romunski listi. Kakor namreč poročajo iz Bukarešte, se je izrazil albanski poslanec Izmail Kemal pred svojim odpotovanjem na Dunaj sledeče: Nameravam sklicati kongres novembra v Bukarešti. Mi Albanci bomo poskusili prepričati, da bi postala Albanija plen Srbov. Albanci, ki so živeli petsto let skupaj s Turki, so pričakovali od teh izboljšanje svojega položaja. Žal je prišlo drugače. Danes stojimo pred veliko slovansko nevarnostjo in upamo, da bosta Avstro-Ogrska in Rumunska našli sredstva za zvezi slovansko koncentracijo na Balkanu. Oči vseh Albancev se ozirajo proseče na velesile, posebno pa se na Avstro - Ogrsko in Rumunsko.

Celo iz Pariza poročajo, da se Francoska popolnoma pridružuje avstro - italijanski zahtevi, da Srbija ne sme priti do Jadranskega morja. Francoska hoče Srbiji zato ponuditi skupaj z državami trozveze kot nadomestilo pristanišče v Egejskem morju, ki bi srbske gospodarske interese popolnoma ščitilo, obenem pa ne bi tangiralo interesov velesil.

V oficijalnem članku piše berlinski »Lokalanzeiger«: Ni razvideti, zakaj naj bi peljala srbska želja po morju ravno na obalo Jadranskega morja. Zunaj Srbije so mnenja, da je iz gospodarskih in političnih ozirov najbolj primerno, če bi si napravila Srbija pot k Egejskemu morju, kar bi v očigled sedanjim zmagam Srbov ne bilo težavno. Če bi se tozadevno dosegel sporazum med Dunajem in Belgradom bi to končalo brez dvoma napetost in rešilo balkanski problem.

Pod naslovom »Albanija« prinaša belgradska »Tribuna« v daljšem članku, v katerem pravi med drugim: »Evropa in evropsko časopisje se bavi sedaj z usodo Albanije in z eventualnostjo avtonomije zato dežel z domačinom ali tujcem na čelu. Če hočemo dati Albaniji avtonomijo, se pravi to ustvariti nov faktor mira. Na mesto trohlo Turčije bi stala potem Albanija. Albanci so huiški kakor Turki. Ti so imeli vsaj lažjo inteligenco. Albanci pa nimajo niti te, snih niso močni kulture. Bodalo je njih edini sodnik, surova sila njih najvišja urava. Mir in red je mogoče tam vpeljati samo, če se dežela

po interesnih sferah razdeli med Srbijo in Grško. Kakor so se Albanci postavili svoj čas pod otomansko gospodarstvo, da ne izginejo, tako naj sedaj iščejo zaščite pri krščanskih balkanskih narodih ali pa naj poginejo. Ena ali drugo.

Poročevalec »Tempsa« v Belgradu je imel včeraj dolg razgovor z ministrskim predsednikom Pašićem, ki je izjavil: Srbija ne bo delala trgovskemu razvoju Avstro - Ogrske nobenih težkoč. Kar se tiče obrambne zveze med Avstro - Ogrsko in Srbijo, o tem vprašanju sedaj še ni mogoče govoriti. Če pomaga Avstro-Ogrska Srbiji, da dobi dohod od morja, bi s tem dala dokaz, da resno misli s svojim prijateljstvom do Srbije. Ustvariti avtonomno Albanijo je nemogoče že zaradi težkoč, ki jih je treba iskati v albanskem ljudstvu samem. Vse štiri zvezane balkanske države žele, da se jim razdelje oni deli Turčije, ki meje na njih države in ki so važne za razvoj njih trgovine. Srbi zahtevajo pristanišča Sv. Ivan Meduho, Leš in Drač. Z eno besedo: Mi zahtevamo razdelitev Turčije. Usodo Carigrada prepustimo odločitvi velesil.

Bitka pri Lile Burgasu.

Bolgarska brzojavna agentura priobčuje sledeče poročilo o bojih na črti Lile Burgas - Bunar Hisar v dneh med 29. oktobrom in 2. novembrom: Turška armada je štela nad 120.000 mož in je imela 300 topov in 65 eskadronov. Med petdnevnimi ljutimi boji je neprestano napadalo desno turško krilo levo bolgarsko krilo, z namenom pretrgati zvezo z Lozengradom. Bolgarom pa se je posrečilo s čudovitimi napadi in s svojo močno artilerijo ter z izbornim streljanjem svoje pehote prisiliti sovražnika, da se je umaknil. Nato so zasledovali Bolgari sovražnika s svojim uničujočim ognjem. Bojišče je bilo, kakor posejano z mrtvimi. Tretji dan so začeli Bolgari, podprti s streljanjem svojih topov, z ofenzivo. Pehota je prodirala z bajoneti proti turškim utrdbam, ki so se zdele nepremagljive in posrečilo se je je te utrdbe zasesti, nakar so začeli sovražnika zasledovati, ki je v ognju naše artilerije v pravi paniki bežal in se je razkropil. Peti dan je začelo naše levo krilo, ojačeno z novimi četami, z odločilnim naskokom in je razbil sovražne vrste na celi črti, tako da je moral sovražnik zapustiti vse svoje močne pozicije in bežati. Bolgari so v tem boju zaplenili 42 brzostrelnih topov, več zastav, 15 vagonov živil in municije ter dve lokomotivi. Končno so Bolgari ujeli še 2800 Turkov. Naše izgube v tej bitki znašajo 15.000 mož mrtvih in ranjenih med tem ko so izgubili Turki nad 40.000 mož. V tej bitki, ki se da primerjati z bitko pri Mukdenu, je bila turška armada skoro popolnoma uničena. Popolnoma razpršen je sovražnik bežal ter se ni mogel držati niti v utrjenih pozicijah pri Čorlju in Saraju. Turki so bežali tudi iz teh pozicij v divjem begu nazaj proti Cataldži. Deprimirani in malodušni vsled svojega neuspeha in brez artilerije turška armada skoro gotovo ne bo mogla braniti glavnega mesta.

Pred Odrinom.

Pred Odrinom se, kakor se zdi, dogodki le počasi razvijajo, ker hranijo Bolgari svoje moči za odločilni udarec pri Cataldži. Toda ni dneva, ko bi se ne vršili manjši boji na raznih straneh. Po dveh hrabrih izpadih, ki pa so bili za Turke usodepolni, so prenehali z ofenzivo. Iz Carigrada poročajo, da so Turki dne 6. novembra poskusili zopet izpad. — Turška armada v Jassitepi je obstreževala bolgarske pozicije pri Marasli, baje so Turki pri tem boju Bolgarom razdeljali nekaj topov in zažgali skladišče živil.

Proti Carigradu!

Bolgarska brzojavna agentura poroča, da se je brala v Dimotiki dne 3. novembra maša za kralja in za srečo bolgarskega orožja. Prebivalstvo je bolgarsko vojsko sprejelo z nepopisnim navdušenjem. Vse mesto je razobesilo bolgarske zastave. Vas Sufli je poslala deputacijo, ki je sporočila čestitke zmagujoči bolgarski armadi. V vsem okrožju se je uveljavila bolgarska uprava. Bolgarske armade v Thrakiji neprestano prodirajo.

Dne 5. novembra so Bolgari zasedli Vizo in Rodosto. Na obali Marmarskega morja plapolala bolgarska zastava.

Kakor smo že poročali, se je baje Bolgarom posrečilo po dvodnevni hudi bitki, zlomiti odpor Turkov pri Cataldži. Če se ta vest izkaže kot resnična, je Bolgarom pot v Carigrad odprta.

Kakor poroča »Echo de Paris«, se niti Avstro - Ogrska, niti Rusija ne bi protivili temu, če bi hotel kralj

Ferdinand s svojo vojsko zasesti Carigrad. Avstro - Ogrska se je baje celo sporazumela z Rusijo, da se po končani vojni Carigrad proglasi za mednarodno mesto. Rusija se je sporazumela z Bolgarsko in Grško glede otvoritve Dardanel. Vsled tega Rusija z veseljem pozdravlja bolgarske zmage. Kaj bo rekla k temu načrtu Angleška, se še ne ve, morda dobi tudi Angleška kako odškodnino.

V Carigradu se vrše neprestano vojni sveti. Na enem takem vojnem svetu je bilo navzočih kakih 30 turških maršalov in generalov, ter so sklenili, storiti vse za obrambo dežele in nadaljevanje vojne. Razen tega so se posvetovali tudi o obrambi pri Cataldži in o vprašanju izpremembe v vojnem vodstvu. Sklenili so, Nazim pašo pustiti na svojem mestu kot vrhovnega poveljnika armade in mu postaviti ob stran bivšega ministra za javna dela Salih pašo.

Poveljnik turških čet pri Cataldži se je baje izrazil napram nekemu poročevalcu, da je dobil od Nazim paše povelje, da naj pomiri strahovito razburjeno prebivalstvo. Izjavil pa je, da ni vzroka za razburjenje, ker so turški vojaki že itak močne svoje pozicije še ojačili. Na črto pri Cataldži so poslali Turki vse svoje vojaštvo, tako da upajo, da se jim bo posrečilo zmagati.

V Carigradu pričakujejo v večnem strahu, da lahko izbruhne panika, tuje vojne ladje. Splošno je znano, da so zaznamovali Kurdi svojo pot k Črnemu morju s krvjo in pričakujejo najhušje od prihodnjih dogodkov. Neprestano se vrše poulični boji. Tako je čestital v ponedeljek neki Grk grškemu ribiču zaradi bolgarskih zmag. Takoj se je prikazal čoln in turški čolnarji so oba Grka umorili ter začeli klati tudi druge ljudi. Predno je prišla policija, so Turki ubili in ustrelili 36 ljudi.

Poročilo o zopetnem umikanju turške armade, je turške kroge v Carigradu strahovito konsterniralo, ker so Turki verjeli brzojavkam Nazim paše, ki jih je pa v resnici izdeloval neki vladni uradnik. Več carigradskih listov priporoča ustanovitve črne vojske na najširši podlagi. Vsi možki iz Carigrada naj delajo pri utrdbi Cataldže. Vlada naj da samo znamenje, in vse bo sledilo njenemu povelju.

Do ponedeljka zvečer je dospelo v Carigrad kakih 10.000 ranjencev in ker javna poslopja niso zadostovala za ranjence, so večje število ranjencev oddali v privatno oskrbo. Zadnji vlaki so bili tako prenapolnjeni ranjencev, da so ti ležali celo na strehah vagonov.

Solun.

Kakor poročajo iz Pariza, hočejo Grki naložiti Solunu veliko vojno kontribucijo, ki se vsako uro, ki preteče, ne da bi se mesto udalo, poveča. Govori se, da bodo pogajanja zaradi predaje mesta danes končana.

Bolgarske čete so zasedle dne 5. novembra Dramo, severovzhodno od Soluna in vzhodno od Seresa. Vasi v okolici so poslale poveljniku bolgarskih čet odposlanstva, v katerih so bili zastopani Bolgari, Grki in Turki, ter so izjavili, da se podvržejo. Turške čete so se razpršile na vse strani. Večinoma oddajajo turški vojaki prostovoljno orožje in se vračajo domov.

Glasom privatnih poročil iz Soluna, je imela razstrelitev turške vojne ladje v Solunu usodepolne posledice za kapitana. Postavili so ga pred vojno sodišče in ustrelili, ker je kljub poročilu strazhe, da se bliža grška torpedovka, spal naprej. Tudi poveljnik baterije v Karabudiji je bil ustreljen, ker ni zapazil, da se bliža grška torpedovka. Ko se je vojna ladja potopila, je vtonilo 17 mornarjev.

Solun je popolnoma odrezan od drugega sveta. Prebivalstvo je pripravljeno na skrajno. V mestu je veliko število dezerterjev, ki so strahovito zanemarjeni. Turška armada pričakuje Grke in Srbe pred mestom. Turki imajo samo še malo častnikov, ker je večina pobegnila. Dne 6. novembra je umrlo 50 ranjenih vojakov zaradi strahovitega mraza. V Solun je pribežalo tudi 50.000 muhlimanov s svojimi rodbinami. Tuji konzulati so pripravljeni na obrambo.

Prodiranje Srbov.

Iz Belgrada poročajo, da so Srbi prodrli čez Ohrido in Strugo do Tirane. Srbi stoje sedaj samo še kakih 30 km od Drača in Jadranskega morja. Vsak hip pričakujejo padca Drača. V kratkem pade potem tudi Skadar.

Ker Arnavti zahrbtno napadajo srbske čete, nastopajo Srbi proti onim Arnavtom, ki jih dobe z orožjem v roki, z vso strogostjo. Tako so enkrat ustrelili 36 Arnavtov in zahtevajo neizprosno, da Arnavti oddajo svoje puške.

Grški plen pri Elasoni.

Plen, ki so ga napravili Grki po zmagi pri Elasoni, cenijo sedaj na 15 milijonov. Grki so vzeli Turkom razne vojne potrebščine, šotore, vozove, puške, patrone, topove, strojne puške, konje, živila in mnogo krme. V Kočani so našli na sodišču zadržanih 7 zabojev z denarjem, ki je bil namenjen za nakup živil za turško armado.

Grški prostovoljci.

Iz Aten poročajo, da je bila kretška prostovoljska četa, kakih 80 mož, zapletena pri Grevenih v hud boj s turškimi bataljoni, ki mu je poveljeval stotnik Bekir, ki velja za morilca grevenškega škofa Emiliana. Krečani so se v lutom boju držali štiri ure proti turški premoči, dokler niso dobili ojačenja.

Konflikt v balkanski zvezi?

Iz Belgrada poročajo, da so baje nastale med bolgarskim in grškim poslanikom v Belgradu difference pri zopetnih pogajanjih, ker stavi zdaj Grška večje teritorialne zahteve.

Mirovno vprašanje.

»Wiener Allg. Zeitung« poroča: Med balkanskimi državami je dogovorjeno, da se bodo mirovna pogajanja pričela šele tedaj, če bodo dani sledeči vojaški predpogoji: **Srbi morajo zavzeti Skoplje, Grki Solun, Bolgari morajo priti pred Carigrad, Črnogorci pa zavzeti Skader.** Nekaj časa bo še minilo, predno bodo Bolgari pred Carigradom in predno bodo Črnogorci zavzeti Skader. Pred tem trenutkom, če ne pride od kakih nepričakovanih dogodkov, se ne bodo začela mirovna pogajanja.

Iz Berlina poročajo: Na mero-dajnem mestu sporočajo, da se vrše med velesilami dogovori zaradi prošnje za posredovanje, ki jo je izročila Turčija francoski vladi. Kakor poročajo iz Pariza, ne pričakujejo dosti od tega novega poskusa, da se doseže sporazum med velevlastmi. Velevlasti bodo najbrže vprašale vsako posamezno balkansko državo za njene pogoje.

»Frankfurter Zeitung« poroča iz Carigrada, da se je včeraj popoldne vršila na porti tajna konferenca poslaničkov, katere sta se udeležila tudi veliki vezir in zunanji minister. Veliki vezir je podal sliko položaja. Nato so imeli poslaniški konferenco z avstro-ogrskim poslanikom mejnim grofom Pallavicinijem, v katerem so sklenili, da nujno odpošljejo enako se glaseča poročila na svoje vlade. Generalisimus Nazim paša je poslal nekoga generala v Carigrad, da sporoči porti, da otomanska armada odklanja vsako intervencijo ali mediacijo z balkanskimi državami.

Neki carigradski list trdi navzlic vsem demintijem, da je ministrski svet turški potrdil pogajanja zunanjeje ministra z velevlastmi glede intervencije. **Porta je dala nato velevlastem neomejeno pooblastilo za mirovni sklep,** tako da je mogoč konec sovražnosti.

Mahmud paša, drugi šef generalnega štaba, je izjavil velikemu vezirju v imenu armade, da je mirovna ponudba Turčije napravila najslabši vtisk na armado, ki noče nič vedeti o kaki intervenciji, temveč nadaljevati boj do zadnjega moža. Šef unionistov in Talaat bej sta v imenu svojih strank podala enako izjavo. Glasilo bolgarskega ministrskega predsednika Gešova piše včeraj: Predvsem nikakor ne zadovoljuje oblika, v kateri je porta sporočila svojo mirovno voljo. Predvsem je treba, da se porta obrne direktno na balkanske države, četudi s posredovanjem velevlasti, s prošnjo za mir. Če Turčija uvidi, da bi jo nadaljevanje vojne privedlo do propada, tedaj se more skleniti mir.

Iz Petrograda poročajo, da so ondodni diplomatični zastopniki balkanskih držav izjavili Sazonovu na podlagi instrukcij, ki so jih dobili od svojih vlad, da smatraja sedanji trenotek za prikladen, da se sklene mir.

Sazonov je baje odgovoril na prošnjo Turčije, da se mora Turčija zavezati, da sprejme mirovne pogoje, ki jih bodo diktirale velesile.

Tuje vojne ladje v Orlentu.

Berolinska »Kreuzzeitung« poroča iz Carigrada: V diplomatičnih krogih govore, da je porta sklenila z angleško vlado zelo važne, z vojnimi položajem v zvezi stoječe dogovore. Na to se tudi nanaša sporočilo velikega vezirja vojnomu ministru, da je Turčija dosegla diplomatičen uspeh. V Carigradu menijo, da bo Anglija Turčiji v njenem sedanjem položaju prav posebno pomagala.

Obenem poroča omenjeni list iz Londona, da se v vsaki konferenci tozadevnih članov vrše v zadnjih

dneh pogovori o odpošiljavi mornarice. Mrzlično delovanje v vojnem ministruvstvu se nikakor ne sklada z izjavo, da gre za že zdavnaj sklenjeno odredbo. Najbrže dela Anglija na to, da prepreči možnost, da bi se Dardanele odprle. Cilj mornarice, ki je bila odposlana v Egejsko morje, je zaliv Suda. In trdit se mora, da je mornarica pripravljena na vse eventualite, ki bi po naziranju Anglije mogle nastopiti.

Pred Carigrad je dospela francoska križarka »Leon Gambetta«.

Zgodovinski spomin.

V noči od 20. na 21. avgusta 1886. se je v knežji palači v Sofiji zgodil buren prizor. »Podpiši izdajalec!« Ta klic je zagrmel v veliki dvorani krepka pest je udarila ob mizo in potem dvignila revolver. Ogroženec, ki ga je obdajalo nekaj mladih oficirjev, je vzel pero in je na popisani papir, ki mu je bil predložen, zapisal: »Bog čuvaj Bolgarijo — Aleksander.« Mož z revolverjem je vzel ta papir in ga del v žep. Tisti, ki je podpisal ta papir, je bil knez Aleksander Battenberg, podpisal je izjavo, da se odpove prestolu, mož z revolverjem pa je bil kapitan Radko Dimitrijevič. Ta je bil v največjem dežju pripeljal iz Pernika en polk vojakov v Sofijo, kjer so se mu pridružili kadetje; ponoči je obkolil knežjo palačo in prisilil Aleksandra Battenberga, da se je odpovedal kroni. Aleksander se je pač povrnil v Sofijo, a dolgo mu ni bilo obstanke. Preveč se je naslanjal na Avstrijo. Po povratku kneza Aleksandra je moral Dimitrijevič pobegniti: šel je na Rusko in služil v ruski armadi, dokler niso Bolgari strmoglavili Aleksandra. Ko je postal Ferdinand Koburžan knez bolgarski, se je Radko Dimitrijevič vrnil v svojo domovino in vstopil zopet v armado. Aleksander Battenberg počiva zdaj v Sofiji v mavzoleju, ki mu ga je sezidal njegov naslednik. Radko Dimitrijevič pa vodi bolgarsko armado od zmage do zmage.

Princ Windisch-Grätz proti avstrijski politiki na Balkanu.

V dunajski »Die Zeit« je priobčil princ Ljudevit Windischgrätz ta-le iz bolgarskega glavnega taborišča Stare Zagore datirani članek:

Včeraj sem prispel v glavno taborišče bolgarske armade, da kot gost carja Ferdinanda sledim operacijam armade. Zdi se mi umestno, da podam sliko vseh onih vtiskov, ki sem jih dobil tu na Bolgarskem po znamenitih dogodkih zadnjih dni.

Predvsem moramo biti o tem na jasnem, da se je naše zunanje ministristvo temeljito zmotilo z načinom, kakor postopa v sedanji krizi, in da se je nahajalo in se nemara nahaja v svojih premisah na popolnoma napačni poti.

To ni sicer nič novega, vendar pa se mora pri razpravi o sedanjem položaju posebno poudarjati. Vse, kar se tu vrši zadnje tedne, mesece, da, leta, je rezultat ne morda momentanega slučaja, ne, marveč, je logičen razvoj smotrene politike, katere izvor leži daleč za nami in temelji v jasnem spoznanju balkanskih razmer. Saj je morda res, da je danes dosti lažje presojsati in iz faktov sklepati, vendar pa je naloga diplomacije, da išče jasnost in jo s svojimi sredstvi tudi najde.

Po svojem prihodu na Bolgarsko, sem mnogo slišal in se marsikaj naučil razumeti. Z večletnim smotrenim delom so bili pripravljeni uspehi, ki so v zadnjih dneh našli pri Lozengradu svoj daleč na okoli vidljiv izraz.

Naj bo izid vojne takšen ali drugačen, naj izkazuje nadaljni razvoj kakršnekoli faze, eno je gotovo: tu je uspeh, ki ga ni več mogoče izbrisati.

Odveč bi bilo ponavljati vesti, ki zadostno ilustrirajo, kaj se je dogajalo. Ne da se tajiti, da je to razpad turškega velikan. To je polom Aehrenthalovih fraz o »status quo« in o Sandžaku, saj je znano, da stoji Srbi že v Prištini in v Skoplju.

Cas je že, da bi se spoznalo, da se s frazami brez ozadja ne more delati svetovna politika.

Mi smo desetletja vodili politiko, naperjeno proti 11 milijonem naših lastnih rojakov, sedaj pa naenkrat vidimo, da ima 6 do 8 milijonov izven monarhije prebivajočih Jugoslovancev moč in pogum, stopati po svojih potih, da, še več, na teh potih si tudi izvojevati uspehe.

Govoril sem z raznimi državniiki, kakor z Gešovem, Stančevem in Danevom. To, kar se tu godi, je rojstvo nove moči, je vzhod solnca, ki bo sijalo kristjanom na Balkanu.

Mi si moramo biti v tem docela na jasnem, da bo nastop naše monarhije v najbližji bodočnosti odločil, ali

bo ta nova kombinacija moči imela svoje oporišče v Petrogradu, ali na Dunaju, zakaj že pri svojih prvih prihodnjih korakih bo morala Bolgarska izjaviti, kakšne so njene zahteve in kaj naj bo cili nadaljnih bojev.

Povsem naravno je, da se danes, ko si je bolgarska sila izvojevala uspehe in zmage, želje in pogoji ne omejujejo samo na zahteve po reformah. Bolgarska je pričela vojno na svoje stroške in nevarnost in bo za to morala najti primerno protivrednost. Nesporno gotovo je namreč, da od Turčije ne bo mogoče dobiti denarja.

Pri nas ste bili doslej dve gesli, ki sta v splošnem določevali zunanjo politično smer: prvi status quo in drugi vprašanje Sandžaka, oboje se je danes preživelo. Danes se ne more več govoriti o stanju, ki je bilo pred bitko pri Lozengradu.

Treba bo najti novih idej, določiti nova pota, po katerih se bo v bodoče gibala naša politika.

Danes je treba na Balkanu v prvi vrsti računati z Bolgarsko, ki v ustvarjenih pozicijah išče podlago svojega obstoja.

Tu v glavnem taborišču sem našel najmirnejše razpoloženje, polno zavesti in prepričanja, da Bolgarska mora zmagati in da se mora vse dobro končati. Iz rusko-japonske vojne sem prinesel nekako sposobnost, da slutim v naprej razvoj vojnih dogodkov in ta slutnja mi pravi, da je tu na potu velikanski prevrat.

Štajersko.

Iz Celja. Slovensko meščanstvo spominjamo ponovno na shod polit. društva »Naprejek«, ki se vrši jutri, v soboto, v gostilni »Narodni dom«. — Dnevni red: 1. Celjsko gimnazijsko vprašanje. 2. Predavanje o balkanski vojni. 3. Slučajnosti. — Začetek ob 8. zvečer. Z ozirom na važnost dnevnega reda prosimo za mnogoštevilen obisk.

Iz Šoštanja. (Nanašlov »Slovenske Straže«.) V Mariboru je govoril na obnem zboru »Slovenske Straže« profesor Jarc, da hoče to klerikalno obrambno društvo otvoriti otroški vrtec v Šoštanju. Imel bi biti ta vrtec že lansko leto odprt, a se je stvar vsled klerikalnega strankarstva razbila. Klerikalci so namreč zahtevali, da morajo pristopiti vsi starši, ki bi hoteli pošiljati svoje otroke v vrtec »Slovenske Straže«, k temu društvu. Tega slovenski starši v Šoštanju niso mogli in tudi ne hoteli obljubiti — in vsled tega klerikalci otroškega vrtca niso ustanovili. Saj jim ne gre za slovensko vzgojo otrok temveč za strankarsko propagando. Ciril-Metodova družba ne stavi nikoli nobenih pogojev za sprejem dece v njene zavode, njej zadostuje, da so starši Slovenci. Mi bi že sploh imeli Ciril-Metodov otroški vrtec v Šoštanju, ali ker se je »Slovenska Straža« te zadeve lotila, nismo hoteli kot dobri Slovenci delati zgage, misleč, naj gre vsaj nekaj denarja od »Slovenske Straže« v narodne namene, da ne bodo vsega požrli falitni klerikalni časopisi, čuki, zakotna kaplanska društva in dijak, kateri se za dober denar klerikalcem prodajajo. Kaže se, da človek klerikalcu prav nikoli ne sme zaupati: zanj je vsaka in najsibo še tako nujna narodna zadeva, vedno strankarska kupčija. Vzorno gospodarstvo pri »Slovenski Straži« kaže tudi to, da so celo leto vzdrževali v Šoštanju — vrtnarico brez otroškega vrtca.

Iz Šoštanja. Neki »narodni« trgovci iz zgornje Savinske doline ima toliko zaupanja v tukajšnje nemško šolo, da je poslal svojo hčerko sem v Šoštani, da bo obiskovala ta zavod. Vsa čast takemu zavednemu in pametnemu Slovencu!

Rogaška Slatina. Hijijski napad mariborske »Straže« na grob Jurja Plevčaka pri Sv. Roku je napravil tudi pri nas mučen vtisk. Plevčak je bil Slatinski domačin, naš rojak! Pogrebi pač niso predmeti demonstracij in napadov, saj so druge priložnosti za narodno delo. Kako je to žalostno pri nas! Samo da se ne skleni bogati narodni trgovci v cerkvi, drugo pa naj le vse vrag vzame. Imeli smo nadžupnika č. g. Antona Freliha, zlat Slomškov značaj. Kaj se je že takrat trudil nemški Schulverein, da bi nam spravil nemško šolo v Slatino, pa Frelih so vedli vse zadržati: pa so žal zatisnili oči na predvečer pred Trimi kralji 1898. Potem se je prizibala iz Maribora cela truma duhovnikov, postavili so nam za nadžupnika prefekta Franca Korošca. Ta pa je Schulvereinu hitro obljubil sodelovanje s podučevanjem krščanskega nauka in še učilnico jim je blagoslovil. Tužna mu majka! Jda pa vidi, kako nemštvo napreje gre! — Ta nepridiprav, nadžupnik Korošec je tudi predsednik političnega društva za rogaški okraj. Pa kaj napravi? Celo nič: niti okrajnega zastopa ne

more dobiti v oblast, ko bi tako lahko šlo. Saj ni nikdar nikakega zborovanja, da bi posestniki celega okraja izvedeli, kaj naj storijo. Kakor stara mrzla kura koklja na jajcah sedi, pa nič ne zvali, tako je naš predsednik političnega društva za nič. — Veliki narodni škandal pa je, kaj dela ta naš cerkveni dostojanstvenik z Hohenburgerjem. Minister Hohenburger je že prišel par let sem poleti na Slatino se luftat. In ko se zadosti prelufta, naznani kopališčna uprava, kdaj Hohenburger odide. Tedaj je naš mali kolodvorček pretesen, vse-nemške topličarske gospode je tam vse polno, v ozadju pa se vidita tudi dva duhovnika, naš domači nadžupnik Korošec in tudi nadžupnik Salamon Franc iz Rogatca, star votli nemškutar. Nikdo se za ta dva ne briga, obrazi pa se jima svetijo same blaženosti, kakor frišno lakiranim svetcem na oltarju. Sele ko ima vlak že odriniti, poda Hohenburger tudi »cerkvenim špicam« roko v slovo. Tedaj Korošec in Salamon malo da ne popadeta z trebuhu na zemljo. Ko je vse že davno odšlo, se zravnata, popravitu trebuhe, napihneta obraze in odkorakata ponosna na svoje delo za »vero in narod«.

Nadsvetnik Gallinger - Kapun želi baje postati naslednik Liebisheva, torej vodja mariborskega okrajnega sodišča. V tem ga podpira nemški »Volksrat«. Gallinger, ki se je dal v to neslano ime prekrstiti iz slovenskega Kapuna, je znan osobito s tem, da se nekdanji Triglavan ponaša povsodi kot renegat. Njegovo pravno znanje je bilo vedno na glasu kot silno pomanjkljivo, njegovo uradno občevanje je pogrešalo najnavadnejšega takta. Pravde, ki jih je imel v najnovejšem času, so sicer zanj ugodno iztekle, a pokazale so vendar, da mož ne spada v urad, kjer ima z dostojnimi strankami opraviti. Če bi torej naš najvišji pravosodni organ postavil tega moža na čelo tako odličnega, težavnega in obširnega urada, kakor je mariborsko okrajno sodišče, potem bi bilo s tem dokazano, da se ne vpraša po zmoglostih, ampak, da je za imenovanje merodajno le načelo, kako briskirati štajerske Slovence.

»Südmarka« je dala pred nekaj leti v St. Ilju nad Mariborom postaviti lepo hišo z imenom »Südmarkhof«, ter ustanovila tam krčmo, v kateri naj bi se shajali mariborski »Nemci« na svojih izletih. A ta »Südmarka«, ki povsodi vsiljuje privrdrane obrtnike, tako slabo podpira te svoje krčmarje, da je že tretji krčmar v tem »Hofu« propadel. Pretekli teden je odbornik mariborske südmarkine podružnice dr. Orosel, dal sedanjega krčmarja Scherrfranza zarubiti, ter mu pobral vso rubljiavo premičnino, tako da je mož obupan tožil: »Da hat man mich heruntergelaxelt und jezt lasst man mich zu Grunde gehen.« In takih obrtnikov je mnogo, ki se jim je enako godilo.

Iz Maribora. Slovensko gledališče. Preteklo nedeljo je uprizorilo naše delavno dramatično društvo Meškovo dramo »Matja«. Z veseljem vpoštevamo stremljenje omenjenega društva, da bi podalo občinstvu po možnosti nekaj izvirnih del in nas seznanilo z deli domačih pisateljev. Meškovevemu imenu je veljal večji obisk v gledališču. In ko se je po uvodnih koncertnih točkah »Glasbenega društva« dvignil zastor, smo gledali in poslušali z veliko vnemo, z nenavadno pazljivostjo dolge govore in dialoge. Iz drame odmeva jasno in natančno veliki idealizem pesnikov in njegova globoka ljubezen do slovenske domovine, kaor jo na primer izraža duhovnik: »Želim si, da bi svet o meni ne rekel: »Ta mož je ustvaril velika dela«, pač pa: »Ta mož je ljubil svoj narod in svojo domovino.« Kdor je čutil in umeval to pesnikovo stališče, je bil ganjen in navdušen. Žal nam je bilo, da so tehnični nedostatki, ki jih ima ta drama, zelo ohladili naše navdušenje. Predolgi so ti govori in dejanje nas vodi po destruktivni poti do tistih koncev, ki ne vabijo človeka, da bi sledil dobrim vzgledom ljubezni do domovine. Priznavamo pa radi goreče pesnikovo navdušenje in želimo si, da se snidemo z njegovo dramo zopet, toda s predelano dramo, tako, da bi se lahko veselili s pesnikom nazadnje pozitivnih uspehov v narodni vzgoji. Diletantje so bili zelo marljivi in so se trudili po najboljših zmoglostih. Načelovala jim je gdč. V., zelo simpatična, renomirana gledališka moč, ki jo pa vidimo le redkoma na našem odru. Igrala je naslovno vlogo, mater. — Ugajala nam je njena igra, istotako njen organ. — Gdč. Zinka v vlogi Silve je bila izborna, a mestoma premalo glasna. — Tudi gdč. Marjanova (Tinka) je bila zelo dobra. Duhovnik (g. J.) je bil dobra maska in njegova igra vredna priznanja; mestoma smo si želeli iz njegovih ust privzdignjenega glasu krepkejših zvonenih besed. — G. Majer je študiral svojo vlogo po svoji navadi vestno in pridno in je ves živel v njej.

— Ivana je igral z uspehom g. Jurovič, a vloga nam nikakor ni simpatična. Strog kritik bi morebiti menil, da je ta vloga v tej obliki drami na škodo. G. Painhart (v vlogi Križana) ni imel svoje običajne sreče, očividno mu ni prijala ljubimska vloga. Cigana je igral temperamentno gosp. Steinberger. Režijo je vodil gosp. Marjan. — Nekaj besed dolgujemo še o zadnji predstavi v preteklem mesecu (23. oktobra). Uprizorili so nam enodejanko »V civilu«, ki je dobro uspela. Občinstvo se je hočeš nočeš moralo smeati. — Dalje je bila na programu opereta »Vzbujeni lev«, za katero je bilo treba obilo truda in trdne volje, predno so se premagale ovire, da se je spravila na oder. Malokdo sluti, koliko so se žrtvovale nekatere osebe n.p.r. g. Bureš, ki je pri vseh številnih vajah spremljal pevce na klavirju in vadil od začetka vso opereto. Občudovanja vredna energija g. Savina in njegova vera v zmoglosti diletantov je prelomila vse dvome in pomisleke. Z veseljem zabeležujemo, da je bil trud uspešen in da je občinstvo poslušalo opereto z izrednim užitkom. Kot pevci so sodelovali ga. Pivkova, gdč. Savinova, g. Savin in g. Vanda, ki so vsi želi obilo priznanja, kakor tudi močan orkester »Glasbenega društva«.

Drobne novice. Iz Rač pri Mariboru poročajo: V konkurz je prišel tukajšnji trgovec z mešanim balgom gosp. Janez Sinkovič. Zastadni upravitelj konkurzne mase je odvetnik dr. Lorber v Mariboru. — Iz Gradca poročajo: Iz karlovske kaznilnice sta pobegnila dva kaznenca neki Pavel Röhle in Franc Schmiedpeter. Koj prihodnjo noč sta vlomila v vilo odvetnika dr. Griedla v graški okolici. Odnesele nista mnogo, dr. Griedlu, ki je enega izmed obeh potepuhov pri sodišču zagovarjal, sta se pa s tem izkazala hvaležna. — Iz Remšnik nad Mariborom poročajo: Dne 3. novembra so slavili pri Sv. Pankraciju običajno Lenartovo slavnost. Pri tem so se nemški fantje v pijanosti stepli in eden je kmečki fant Giegerla s krampom ubil. Ubijalca so že zaprli. — Z Bizeljskega. 30. oktobra so se tu pri zabavi v neki gostilni stepli. Prepet in prepri se je na cesti nadaljeval. Pri tem je kmečki fant Anton Žnidaršič ubil posestnika Fr. Nujo. Drugi dan je našla mati Žnidaršičeva ubitega Nujo pred svojo hišo in je obvestila orožnike, ne da bi vedela za čin svojega sina. Žnidaršič je po uboju zbežal, a so ga orožniki že dobili in spravili v kajho. — Iz Trbovelj poročajo: Neznani uzmovci so ukradli pri gostilničarju Počivavšku godbeni avtomat, ga zunaj razbili in vzeli denar iz njega, potem pa ga vrgli v neko grabo. — Od Male Nedelje poročajo: Kočar Martn Matajič, ki se je iz Ogrske priselil v Moravec, je dne 4. novembra ubil svojega očeta. Morilca so že zaprli. — Iz Slo. v. Bistrice. Pred več tedni sta šla iz neke okoliške gostilne skupaj domu težaka Stermšek in Kohn. Kohn je Stermšku očital, da je nekdaj v mladosti večkrat pretepel; da bi mu to vsaj malo vrnil, mu je prisolil eno za ušesa. Stermšek je potegnil nož in Kohna tako ranil na trebuhu, da je moral umreti. Oba možaka sta bila že skoro 60 let stara.

Koroško.

Novi koroški dež. predsednik baron Fries-Skene je došel včeraj v Celovec ter prevzel vodstvo koroške deželne vlade.

Zločin proti pravosti. Iz Sv. Heme poročajo, da je orožništvo v ondodni okolici prijelo dninarja Jakoba Lacknerja, ker je na sunu, da je zlorabil dve nedorasli deklici.

Javna dražba. Pri celovškem okr. sodišču se vrši 28. t. m. popoldne javna dražba hiše na Beljaški cesti št. 17 v Celovcu s pritlikinami vred (gostilniška, hotelska in kuhinjska uprava). Posestvo je cenjeno na 60.551 kron 12 v, pritlikline pa na 1397 kron, najmanjša ponudba znaša 30.974 kron 6 vin.

Primorsko.

Zveza županov in podžupanov na Krasu sklicuje za nedeljo, to je 10. t. m., ob 3. uri popoldne v Dutovlje v prostore g. Al. Tavčarja vse člane trgovsko-obrtno zadruge goriške, spadajoče pod pol. okraj sezanski na pogovor: »Obramba pretečih zlih posledic«.

Spomenik cesarice Elizabete v Trstu, ki stoji v parku pred južnim kolodvorom, bo slavnostno odkrit 15. decembra.

Nesreča na morju. Iz Trsta poročajo: Včeraj zjutraj je zapazil Lloydov parnik »Brünn« blizu Strinjana manjšo jadnico, ki je bila vsled velikega viharja v nevarnosti, da se potopi. Dajala je znamenja za pomoč. »Brünn« se je približal jadnici ter ji

skušal pomagati s tem, da so ji vrgli vrv. Vrv se je odtrgala in jadralnica se je prevrnila. Stiri osebe, iz katerih je oostajalo moštvo, je padlo v morje. Tri je rešil parnik »Timavo«, ki je prihitel na pomoč. Posestnik jadralnice, Mauro de Grassi, je utonil. Jadralnica se je s tovorjem vred potopila.

Dražba hotela »Riviera« v Pulju. 16. t. m. ob treh popoldne se vrši dražba hotela »Riviera«. Posestvo je cenjeno na 1.389.193 kron, pritokline pa na 201.158 kron. Najmanjša ponudba znaša 795.192 kron.

Grozne posledice poskušene samomora. Iz Pulja poročajo: Pred par tedni se je na Brionskih otokih ustrelil topničar Putz iz Amstettna zaradi nesrečne ljubezni, vendar se pa s strelom ni usmrtil. Pred par dnevi je odšel iz bolnišnice slep in pa duševno ne popolnoma normalen.

Dnevne vesti.

+V avstrijski delegaciji se je o ekspezi ministra zunanjih del vnela velezanimiva debata, v katero je posegel tudi bivši trgovinski minister dr. Baernreither. Ta mož, Nemec po rodu in mišljenju ter eden reprezentantov velikoavstrijske ideje, je v lepi in umerjeni obliki povedal vladi najbrž najbolj resnice in po zaslugi ožigal njeno politiko napram Srbiji. Poudarjal je, da so balkanski narodi presenetili ves svet, ki je podcenjeval njih moč in njihovo razvoju posvečal premalo pozornosti. Zdej jih vidimo na kako vzoren način vodijo skupno vojno in na obzorju se prikazujejo znamenja, da bodo te države sklenile med seboj carinsko zvezo, trajno alijanco ter odpravile razkol. Opraviti imamo z ljudsko vojsko v velikem slogu. Balkanske države bodo samostojno postopale. Kdo hoče proti njim dvigniti roko? Da tega nihče ne more, to veste. Naša carinska politika napram tem državam je bila polna velikih napak in smo si te države ne samo gospodarsko nego tudi politično odtujili. Tudi druge napake smo zakrivali in smo dostikrat čast teh malih držav prav po nepotrebnem žalili. Zdej pa se je pokazalo, da so te države dosti solidnejše fundirane, kakor smo mislili. Strokovnjak je pregledal finance vojskujočih se držav in zlasti Srbije, ter je izrekel, da so te finance presenetljivo dobre. Požrtvovalnost teh držav si je pridobila priznanje Evrope in kaže se zdaj, kako dragoceno je, če se vodi vojna za veliko narodno idejo. Naša politika napram tej situaciji mora biti, da se odpovemo načelu »divide et impera« in da začnemo lojalno in odkritosrečno politiko. — Tako je govoril dr. Baernreither in potem pokazal vladi pota, po kateri mora hoditi, če hoče doseči dobre gospodarske odnose z balkanskimi državami. Baernreitherjev nastop je bil toliko važnejši, ker je Baernreither eden prvih poznavalcev jugoslovanskih razmer, kar jih je med avstrijskimi državniki. Že pred leti je dobil Baernreither od zelo visoke strani nalog, da izdela načrt, kako rešiti jugoslovansko vprašanje v okviru velike Avstrije. Takrat je avstrijska politika še mislila anektirati kraljevino Srbijo... Kako daleč je Baernreither prišel s svojim delom, ni znano, pač pa je znano, da je mnogo potoval po slovenskem jugu zlasti po Bosni. Da je na najmerodajnejših mestih užival posebno zaupanje, to se je pokazalo, za časa Friedrichovega procesa. Vsa Evropa je gledala na ta proces... bilo je že povsem gotovo, da bo sodba uničevalna za avstrijsko diplomacijo... tedaj je naenkrat nastopil Baernreither kot posredovalec... Pregovarjal je tožnike, naj privolijo v poravnavo in jim po dobljenem naročilu delal konkretne obljube. Res, tožniki so se dali pogovoriti in poravnava je bila sklenjena. Ob sebi se razume, da se dane obljube niso izpolnile.

+Uničujoča sodba o naših diplomatih. V dunajski »Die Zeit« priobčuje neki politik članek o vzrokih naših neuspehov v Srbiji. V tem članku izreka pisec naravnost uničujočo sodbo o avstro-ogorskih diplomatskih zastopnikih v Srbiji. O sedanjem avstro-ogorskem poslaniku pl. Ugronu piše med drugim: »Tako se je moglo zgoditi, da je naš poslanik malo ur pred napovedjo vojne šel kazal iz svojega salona skozi okno na mirno Studeničko ulico in vprašal nekega dunjskega žurnalista: »Ali je tako mesto takšno tik pred vojno?« Gospoda pl. Ugrona je pač napolnilo v tem trenutku čustvo, da razume psiho srbskega naroda v najglobljih njegovih globinah. Toda kmalu je moral spoznati, da je njegovo znanje ljudske psihe izviralo samo iz aktov in da je poslaniški arhiv, ki hrani pač še marsikaj od kakovosti Friedrichovih dokumentov in ki predstavlja celo kupno balkansko znanje naših diplomatov, samo laž in prevara... Tako ni na primer g. Ugron kasno predpoldne še nič ni

vedel, da so na meji že jele pokati puške in mu je to moral šele povedati neki žurnalista, dasi je uradno poročilo že več ur ležalo na mizi; v isti uri je pl. Ugron nasproti diplomatu neke druge države izjavil, da o kaki avtonomiji Stare Srbije in Makedonije ne more biti govora. Tako se je tudi zgodilo, da je naš poslanik opoldne dal v tiskovnem uradu srbske vlade vprašati, ako je res, da se je pri Kumanovu končala velika bitka, dasi so dopisniki listov že ob 8. zjutraj iz uradnega vira izvedeli izid te bitke. Kakšni so potem informacijski viri, na katere gradi naša diplomacija in naše ministrstvo zunanjih del svojo politiko? Isti kakor v Friedrichovem procesu! Ali se je potem čuditi, da je takšna politika polna predsodkov, da takšna politika tako neverjetno podcenjuje armado, ki nasproti staroznani turški vojski hiti od zmage do zmage, in seje nezaupanje, mesto da bi tvorila privlačno silo za Srbe, ki od svojega prvega ostanka proti Turkom iščejo zaslombe in opore v Avstriji, ker prav pravilno spoznavajo skupnost interesov. — K tej sodbi nimamo nič pripomniti, saj govori sama debele knjige.

+Naši škofi in italijanski cerkveni knez. Naši takozvani slovenski škofi brezsrčno molče napram velikim dogodkom, ki se doigravajo na slovenskem jugu. Seve oni si kakor glasoviti Bauchinger še vedno niso na jasnem, kdo jim je bližji — ali mohamedanski Turki, ali pravoslavni kristjani — Srbi, Bolgari in Črnogorci! Sam bog jim grehe odpusti, mi Slovenci jim tega greha ne moremo odpustiti, to tem manj, ko vemo, da so drugi cerkveni knezi, katerih z boriteljci za »krst častni in slobodu zlatnu« ne veže niti vez jezika, niti vez krvi, polni navdušenja in zanosa o sveti borbi, ki se vodi sedaj na Balkanu. Vsemu svetu slavno znani plemeniti italijanski škof Bonomelli se je izrazil v pismu, ki ga je pisal odboru za zgradbo cerkve v spomin bitke proti Turkom pri Lepantu v Benetkah, o osvobodilni vojni na Balkanu tako-le: »Velika drama izloma, ki je stoletja tiščala ob tla krščanske Evrope, se nagiblje, kakor upam, h koncu. Na trakijskem bojišču bo morda že v nekaj dneh snet polumesec z vrat sv. Sofije, ki bo jih zopet otvoril Krist in sicer pravoslavnim vernikom, toda tudi ti so kristjani. (Ali ste slišali slovenski klerikalni celotje laškega škofa?) Konec bo monstruoznega tiranstva, ki je še obstajalo ob Bosporu na sramoto evropske diplomacije, ki ni več ne krščanska, ne mohamedanska, ne človeška. To je zadnji škandal, ki se tiče nas vseh. Star sem že in slaboten in blizu mi je že zadnji dan, a zahvaljujem se bogu, da mi je podelil, predno umrjem, še milost, da vidim, kako se bo izbrisala sramota, ki je turško gospodstvo v Konstantinovem mestu.« Kako mali in majheni so nasproti temu italijanskemu škofu naši slovenski cerkveni dostojanstveniki!

+Kako se časi preminjajo... Kdor se je pred par leti še upal priporočati, naj skuša avstrijska politika dobiti prijateljske stike z Rusijo in s Srbijo in naj sklene zvezo z Rusijo, ta je bil izpostavljen najgrjim sumničjem in najhujšemu preganjanju. Ne samo od strani Nemcev, ki hočejo Avstrijo ohraniti v popolni odvisnosti od Nemčije, nego tudi od strani lastnih rojakov. Kako so klerikalci obrekovali in denuncirali vsakega, kdor se je predzrnil izraziti tako misel, kako so ga križali kot izdajalca in kako so zasramovali Rusijo in Srbijo. A zdaj? Zdej vidimo v delegaciji celo dr. Susteršiča, ki se zavzema za zvezo z Rusijo in za najožje prijateljstvo s Srbijo. Tako se časi preminjajo! Vzrok tej premembi je seveda lahko uganiti. Nemčija je postala mrzla... Italija nevarna... avstrijska država je izolirana in se nahaja v najtežjih okoliščinah... Kako so že časih učili otroke? Da se na morju v viharju tudi bogokletnik nauči moliti...

+Občinske volitve v Prečini. To moramo deželni vladi priznati: to pot je glede občinskih volitev res vse ukrenila, da se omogoči ponovitev volilnih sleparij, kakor so se gojile pri znanih zadnjih volitvah. Odredila je, da sta se obe gostilni kljub temu, da sta še čez postavno določeno mero oddaljeni od volilnega lokala, za čas volitev deloma zaprti. Volilci so sicer smeli biti notri, a gostilničarjema je bilo pod strogo kaznijo zažugano, da volilec ne dasta pijače. Pred vsako gostilno je stala oborožena sila z nasajenim bajonetom. Od časa do časa so orožniki prišli pogledat tudi v gostilno, če se lastnik gostilne drži izdanega mu ukaza. Poleg teh dveh orožnikov, ki sta stražila vsak po eno gostilno, sta bila še dva druga orožnika, ki sta pazila na okrožje volišča. To pot je deželna vlada tudi odredila, da politična oblast v Novem mestu uradoma odpošlje svojega zastopnika na volišče. Kot komisarja je glavar po-

slal praktikanta Golija. Ko je prvi dan volitev došel v Prečino, je bila njegova prva pot k župniku v farovž. Ljudje pripovedujejo, da je šel tja zajtrkovat. V volilni komisiji so bili sami klerikalci, med njimi Rakose, znani izdelovalec žganja iz Straže ter Globevnik, upravnik pri državni trtnici v Bršljini. Ker temu človeku tudi naprednjaki še vedno kaj zaupajo, naj služi to v svari, da se je Globevnik iz svoj čas strastnega liberalca prelevil v še bolj strastnega klerikalca; pravijo, da zato, ker se boji, da bi klerikalci ne pogledali, kako ima lepo vrejeno državno trtnico. V komisijo so bili vabljeni tudi naprednjaki, ki so pa to vsled čisto napačnih predsodkov odklonili. Pač pa sta se prvi dan udeležila volitev od napredne strani dva zaupnika. Enega izmed njih, g. Kosa iz Dalmije vrha je imel Golija venomer tako očitno »na piki«, da se je vsem navzočim čudno zdelo in je bil vsak, kdor Golija le malo pozna, prepričan, da ima Golija do Kosa kako osebno sovraštvo. In kakor smo izvedeli, je to tudi res. G. Kos je namreč pred volitvami g. glavarija zaprosil, naj z ozirom na javne kritike proti Goliju, ter z ozirom na lanske volitve, kjer je bil tudi Golija navzoč, pošlje to pot raje pravega komisarja. Glavar tej prošnji ni mogel ustreči, ker je bilo že prepozno, a je obljubil, da bo že tako odredil, da bo tudi Golija storil svojo dolžnost. Posebno pri nekem pooblastilu sta si prišla Golija in Kos zelo navzkriž. Ko je Kos pripomnil, da se je o tem že preje posvetoval pri glavarju samem, je Golija zarentail, kot bi njemu glavar nič mar ne bil, in da je sedaj on več, kot vsi drugi. Šele, ko je uvidel, da so njegove besede osupnile tudi navzoče volilce, se je začel popravljati. Kakor je bilo za formalni red res vse skrbljivo, vendar so klerikalci uganjali volilne sleparije na drugi način. Podžupan Turk je opustil več glasovnic dostaviti naprednim volilcem. Nasprotno pa so se klerikalci oskrbeli z glasovnicami in pooblastili tudi za take volilce, ki prvotno niso bili v volilnem imeniku. Najlepša pa je ta - le: Obe gostilni, ki sta blizu do 100 metrov oddaljeni od volilnega lokala, sta bili zastraženi, a župnišče, ki je oddaljeno par metrov od volišča, in kjer stanuje kaplan, je bilo brez vsake kontrole. Volilec se je čudno zdelo, da kaplana to pot ni nikjer več videti, dočim se je pri zadnjih volitvah venomer rinil med volilce. Vedeli so, da je to pot svoj pouk v šoli »šprical«. Kar zapazijo, kako je neki klerikalni agitator nagovarjal okoli volišča stoječe može, a po kratkem nagovarjanju jih odpeljal h kaplanu v župnišče. Pravijo celo, da so se tudi v cerkvi zamejnjavale glasovnice. Skrutinij se je vršil oba dneva takoj po volitvah in je trajal čez 9. uro zvečer. Tudi od napredne strani se potrjuje, da je Golija, kar se tiče volitve same, nepristransko postopal. Navzlic temu so se izvršile od klerikalne strani naravnost predrzne sleparije, o kojih bomo poročali prihodnjič. Kljub vsem tem sleparijam in uskoštvu v zadnjem trenutku, kot ga je zagrešil Kos iz Ločne, je napredna stranka razmeroma častno zmagala. Od napredne strani so v odbor izvoljeni trije kandidati: Faleskini (Dol. Straža), Kos (Dalni Vrh), Drenik (Bršljini). Klerikalci so si komaj z 10 glasovi večine le potom sleparij priborili večinsko zmago. Kakor se čuje, se proti klerikalnim volilnim sleparijam vložil ugovor.

+Prof. Eduardu Samhaberju, nemškemu pesniku in pisatelju so v njegovem rojstnem mestu Freistadt na Gor. Avstrijskem odkrili spomenik. Profesor Samhaber je svoječasno služboval v Ljubljani. Bil je velik častilec Prešerna, čigar nesmrtni pesmi je prevedel na nemški jezik z naslovom: »Preschernklänge«. Državni poslanci dr. Gregorin, dr. Ravnihar in dr. Rybač so o priliki odkritja spomenika pesniku Samhaberju pismo čestitali. Slavljenec se jim je zahvalil s pismom, ki ga v nastopnem priobčimo v prevodu z nemščino, pokazati, kako sodi o Slovincih pošten in pravičen Nemec, ki je imel priliko bivati med nami in nas spoznavati. Profesor Samhaber piše: »Bil je prav mogočen vtisk, ki ga je na me napravilo Vaše cenjeno pismo povodom mojega slavlja v Freistadtu in globoko me je ganilo to Vaše počestčenje. Predvsem me je Vaše pismo spominjalo onih lepih časov, ko smo z Levcem in Levstikom obdelovali Prešerna, onega božanstvenega pevca in veleplemenitega človeka, ki sem ga že takrat vsprejel v srce svoje. In še vedno se pečam z njim in predavam tuintam o njem. Tudi za knjigo: »Am Liederquell der Völker« — Die Klassische Lyrik der Weltliteratur, ausgewählt von Julius A. Wentzel (Leipzig, Voigtländer 1912) sem poslal dve Prešernovi pesnitvi, ki sta natisnjeni na strani 279. in 280. Vaše pismo pa mi je tudi pričaralo one dni, ko sem počel in radujoč se šetal po ljubljanskih samotnih logih,

da sem si tam poiskal poetično čustvovanje, ki sem je potem spesneno ponesel domov. Zahvaljujem Vas, velečastiti gospodje, najskrenejše na Vašem nepričakovanem pismu, ki je hočem hraniti kakor svetinjo. Bog blagoslovij Vašo lepo domovino in dodel ji, kar docela zasluži, onega miru, v katerem samem zamore uspevati dobrobit ljudstva. Predvsem želim Vašemu ljudstvu razveseljajoč slovstveni napredek. Slovenec sme vže z upravičenim ponosom zreti na zgodovinski razvoj svoje literature, ki ga zasledujem s posebnim zanimanjem. In še nekaj: Vaše pismo je v Lincu pri vsakomur ki sem je mu pokazal, našlo navdušenega priznanja, tako, da umejem, ako se je izrazila želja, da bi priobčil vsebino tega pisma za svoje rojake...« Koncem pisma prosi profesor Samhaber dovoljenja, da sme vsebino pisma priobčiti, čemur se je seveda drage volje vstrglo.

+Premovanje goveje živine. Iz Križa pri Trzinu. Lep primer o stanju deželnih financ so dobili naši kmetje pri premovanju goveje živine, ki se je vršilo za našo občino prejšnji teden. Pripeljal se je razsodnik iz Ljubljane od deželnega odbora, ki je bil pa tako izobražen, da se nikomur niti predstavil ni. Od vseh strani so pripeljali naši živinorejci govedo in videlo se je res mnogo lepe živine. Saj pa naša občina tudi ne slovi zastopni po umni živinoreji. Letos je bilo izredno mnogo živine; in zakaj tudi ne? Saj je lanko leto deželni odbor obljubil za drugo premijo po 30 K. Tem večje pa je bilo strmenje kmetov, ko je naznanil razsodnik, da se bodo premije delile samo v višini 5 K. Tako se je tudi zgodilo, samo enemu kmetu iz Dupli se je prisodila premija po 20 K, in še to le po milosti in na priporočilo župnika Zabukovca. Da je bilo slišati dosti zabavljanja in pikrih besedi na račun deželnega gospodarstva, se razume samoobsebi. Neki kmet je premijo po 5 K še celo vrnil s pristavkom: »Ni vredno, da bi vzel, saj niti moji stroški niso pokriti. Boljše bi bilo, če bi ne bilo premovalne komisije nikdar več k nam. Na ta način bi deželni odbor vsaj nekaj lahko prihranil.« In uradnik deželnega odbora mu je hitro odgovoril: »Saj nas tudi več ne bo, deželne kase so itak prazne.« — To se je zgodilo 25. oktobra t. l. Kakšno mora biti deželno gospodarstvo, če si dovoljujejo deželni uslužbenci take ostre kritike!

—Nov slovenski list. V Ljubljani je jel izhajati nov dijaški list »Preporod«. Izhajal bo mesečno in bo propagiral jugoslovansko idejo. »Preporod« stane na leto 2 kroni in se tiska v Hribarjevi tiskarni.

—Koncert na korist »Rdečemu križu balkanskih držav«. Prihodnji teden priredi pevsko društvo »Ljubljanski Zvon« v Mestnem domu velik koncert na korist »Rdečemu križu balkanskih držav«. Spored koncerta bo izborni in bo obsegal razne aktualne moške in mešane zборе ter krasne samospeve, za katere bo odbor pridobil najboljši naše moči — pevce in pevke. Za sodelovanje se bo skušalo pridobiti tudi »Slov. Filharmonijo«. Na sporedu bodo med drugim tudi pesmi: »Šumi Marica«, »Onamo, onamo« in »Što čutiš, Srbine tužni«. Nadejamo se, da bo na ta koncert prihitelo vse, kar misli in čuti slovensko in slovansko.

—Oholost nemških agentov presega že vse meje. Včeraj sta sedela dva taka gospoda v neki ljubljanski kavarni ter strahovito udrihala po Bolgari in Srbih — vmes pa milovala Turke, kakšni reveži so. Nato pravi prvi — baje neki agent neke graške zavarovalnice: Ich möchte als Freiwilliger in die türkische Armee eintreten, ein Stabier nehmen und diese Bande durchprügeln. — Torej Srbe in Bolgare bi on pretepel. Ali ni že dovolj izzivanja od strani raznih nemških listov kot »Simplicissimus«, »Muskete«, »Jugend« itd., ali moramo res Slovenci še izzivanje teh ljudi prenašati, ki prihajajo med nas delat kupčijo. Tem ljudem bo treba pokazati vrata! Naj uganjajo svojo »turško« politiko tam med svojimi todelni, nas pa naj puste v miru.

V Logatec prihaja večkrat brezposelni pisac ter obiskuje urade okr. sodišča in pregleduje v sodnijskih pisarnah uradne akte, zvečer hodi k strankam, ki so v preiskavi ali imajo kako tožbo v teku ter jim grozi, ako ne bodo stranke tožile, bodo same od enega do šest mesecev kaznovane; to dela, da bi dobil od kake stranke denar. Takim obiskom na sodišču naj se že napravi konec.

Zanimanje za vojsko je tudi v Idriji veliko. To se pozna zlasti zvečer, ko občinstvo pričakuje z neestrastnostjo avtomobila, ki pripelje ljubljanske večerne liste. Hitro so razdani posamezni iztisi časnikov med naročnike, ki jih pridejo navadno sami iskat k avtomobilu. Posebno sega rado občinstvo po »Slovenskem Narodu«, ki ima najnovejša in najvestnejša poročila z bojišča. Dasi je

v Idriji mnogo stalnih naročnikov »Slov. Naroda«, se razproda tudi večje število posameznih izvodov. Občinstvo opozarjamo, da ima »Slovenski Narod« v Idriji v prodaji trgovina s papirjem Hinko Saxa na Glavnem trgu. Sedaj se v Idriji vešle prav ceniti avtomobilno zvezo, vsled katere dobi Idrija še tisti večer nekaj po osmi uri ljubljanske večerne liste, dočim je morala preje čakati na nje do drugega dne opoldne. Samo poštna uprava se ne zgane, poštno pošiljatelj še vedno prevaža poštni voz s počasno konjsko vprego. Je pač dobro, da se najdejo podjetni posamezniki, da mesto ni povsem odvisno od slavne avstrijske poštne uprave, ki noče imeti nikakega smisla za napredek slovenskih mest in krajev.

Od zgradbe belokranjske železnice. Računaje od Novega mesta proti Metliki je vhod v predor pod kapitelskim hribom toliko dodelan, da je pokrit in obokan v daljavi treh oken galerije, le prav v začetku ga manka na trani hriba kak pol drugi meter, kar bo pa tudi v par dneh dogotovljeno. Izhod iz predora je v daljavi kakih 5 metrov popolnoma dodelan, preobokan in zagrajen. Pri izhodu in pri vходу bodo v par dneh začasno preložili državno cesto na že pokriti del predora, na mestu pa, kjer je zdaj cesta, bodo skopali toliko, da bodo še tam napravili obok. — Železni kason je domalega dograjen. Jutri pride stroj, ki bo z zrakom napolnil hermetično zaprte notranje prostore tega kasona, ki postane s tem nekaj železni zračni balon in ki bo vsled napolnitve z zrakom mnogo lažji. Takega bodo počasi spustili po poševnih tramih v Krko, ki bo od spodaj vdrila v kason in stisnila železno zgoščeni zrak še bolj. Vsled vodnega vzgona in napolnitve zraka bo lahko spraviti sicer izvanredno težki kason na mesto v sredi Krke, kjer mislijo napraviti zidan steber. Tu ga bodo natančno uravnali, pritrili in izpustili zrak. Vsled tega bo padel na dno. Ko bo zavzemal natančno pravo mesto in bo pritrjen, da se ne bo mogel premakniti, bodo spravili vanj s parno sesalko toliko zraka, da bo izpodrinil zrak vodo iz kasona. Ko bo vode le še eno pet visoko v kasonu, bodo brž vozili v kason s cementom zmešan in poškropljen gramoz, katerega bodo nasuli tako visoko, da voda ne bo mogla več vzhajati od spodaj v kason. Odzgoraj bo mogla še manje vzhajati, ker so stene kasona tako visoke, da bodo povsod gledale iz vode in je na vrhu kasona strop, skozi katerega niti zrak ne bo mogel odhajati. V zračnem pritisku dveh ali treh atmosfer bodo delali zidarji, toda k večjemu 4—6 ur eden, ker ne vzdrži dalje časa v tem stisnjenem zraku. Ker je narejen provizorično most čez in čez, bodo vozili gramoz s cementom od obeh strani s samokolnicami v kason, da kolikor hitro mogoče zadela vodi vstop. Ko pridejo s stolpom nad gladino vode, se začne redna zidava stolpa do višine 5 metrov, ker bo tekla železnica 5 metrov visoko nad normalno vodno gladino. Kason ostane v vodi kot železni obroč stolpa, dokler ne zrjavi in ne razpade sam od sebe.

Usodepolno nadomestovanje. Na kmetijskih šoli na Grmu imajo velikega, toda zelo lenega plemenskega bika, ki je pa tudi hud in zloben. Poseben hlapec je pri njem, ki mu ve njegove navade in pozna njegovo hudomušnost. Dne 1. oktobra bi bili imeli bika spuščati, pa ni bilo dotičnega hlapca doma. Tedaj se je odredilo, da naj nadomešča stalnega hlapca neki uslužbenec Ferdinand Ferdinandini, ki je videl že lepše čase. Ta ni poznal biko ve hudomušnosti in ga je parkrat udaril, ker bik ni hotel skočiti. To pa je bilo biku preveč. Obrnil se je proti Ferdinandiniju in ga nabel na roge, potem pa še tako pritisnil, da mu je vdrli prsi. Pripeljal so nezavednega Ferdinandinija v bolnico, kjer je izdihnil čez par ur.

Neverjetno postopanje ravnatelja Brežnika. Zadnje dni je bil nastopil občuten mraz in po vseh uradih ter po vseh šolah se kuri že delj časa, le na novomeški gimnaziji se še ni letos nobenkrat zakurilo. Ravnatelj Brežnik, ki dela na vse kriplje propagando za društvo, ki ne spada v okvir gimnazijskih študij, ne meni se pa, če dijaki prezebrajo po šolskih sobah, je zadnji čas napravil že toliko — recimo — posebnih posebnosti, da ga ni več smatrati resnim. S svojimi dejanji vpije po davno zaslužen vpekojivti.

Zgodnji sneg. V noči od 4. na 5. novembra je zapadlo po vrhovih Gorjancev in kočevskih gora toliko snega, da ne pojde letos več stran, razen če bi začel pihati jug. Vsled tega snega in ker je burja čisto izbrisala nebo, so noči po Dolenjskem občutno mrzle. Termometer je kazal 7. novembra zjutraj — 6°.

Elektroradiograf »Ideal«. Danes v petek, dne 8. novembra: Specialni

večer s sledečim sporedom: 1. Lepa okolica Berolina. (Potovalna slika.) 2. Kdo bi se rad oženil? (Komično.) 3. Glas zvonov. (Drama.) 4. Jezerska kopalnica v Central-Walesu. (Naravni posnetek.) 5. Težavno pristajanje v zakonskem pristanišču. (Humoristično.) 6. Nezavedna tatvina. (Amerikanska drama.) — Samo zvečer. 7. Povest o zaušnicah. (Velekomično.) Jutri v soboto, 9. novembra: XI. zapoved ali »Ne moti svojega bližnjega medenih tednov«. (Veseloigra v dveh delih.) V torek, dne 12. novembra: Železna roka. II. del. (Detektivska drama.) Mirkova učinkovitost Mali palček. V dveh delih. — Pri vseh predstavah.

Prijet tat koles. Včeraj je bilo na Dunajski cesti ukradeno g. Franu Borcu 140 K vredno kolo. Tat se je s kolesom naravnost peljal na Ig in je hotel tam prodati, kar je prišlo na uho orožništvu, katero ga je aretiralo, kolo pa zaplenilo. Tat je neki Oger in je nam njegovo ime sedaj še neznan.

Kolo ukradeno je bilo včeraj popoldne z dvorišča hiše št. 14 na Marije Terezije cesti telovadnemu učitelju g. Franu Zirnsteinu. Kolo je »Dürkop-Diana«, črno plesano, že zelo obrabljeno in vredno okoli 60 kron.

Med vožnjo v Ameriko okraden. Ko se je predvčerajšnji v Ameriko peljal delavec Fran Ban iz Arti pri Brezicah, mu je bilo med Zidanim mostom in Ljubljano iz žepa ukradenih 420 K.

Izgubljen in najdeno. Slikarski vajenec Ivan Vrhovnik je izgubil poštnohranilnično knjižico z vlogo 36 K. — G. Lovro Rosulnik je izgubil bankovec za 10 K. — Dijak Avgust Subič je našel denarnico z manjšo vsoto denarja.

Dotična oseba, katere je vzela v šali v nedeljo »Pri Perlesu« na vinški trgatvi zlat čepalnik, se prosi, da ga prinese nemudoma nazaj v gostilno k »Perlesu«. Oseba je znana.

Telefonska in brzajavna poročila.

VOJNA NA BALKANU.

Bitka pri Istrandži. — Turki strahovito tepeni. — Turke umikajo za črto Čataldži.

Dunaj, 8. novembra. Vojni poročevalec »Reichspost« poroča iz glavnega taborišča druge glavne armade z 6. t. m. sledeče: Levo bolgarsko krilo je zasedlo pohudem boju holmevzhodno od Istrandže ter vrglo desno turško krilo nazaj v gozd, zapadno od jezera Derkos. Bolgari zbirajo v smeri čez Istrandžo in Jelenike močne vojaške oddelke, da tu začno prodirati proti Čataldži, južno od jezera Derkos. Centrum in desno bolgarsko krilo za slednja tepene zadnje oddelke turške vojske ob železnici čez Čant in hočejo napasti turške pozicije na obeh straneh mesta Čataldže. Gotovo je, da bodo turške pozicije prav hitro zavzele.

Dunaj, 8. novembra. Specialni poročevalec »Reichspost« poroča iz bolgarskega glavnega taborišča o zadnjih bojih sledeče:

Po tridnevni bitki pri Lile Burgasu in Vizi je začela dne 4. t. m. tretja bolgarska armada, ki tvorilevo krilo, z močnimi kolonami prodirati čez Sarajin Sultan Bagidže proti Istrandži, da odreže južni turškemu kolonom povratek za črto pri Čataldži. Centrum bolgarske armade in desno krilo, ki jo je tvorila prva bolgarska armada in ki je dobila nove vojske moči od Odrina, sta prodirala ob železnici z južno kolono, ki je imela nalogo obiti turške pozicije pri Čajrumu. Turki so stali v močini in dobro utrjeni poziciji pri Čerkeskeju ter so imeli nalogo, da ščitijo umikajočo se turško armado. Turki pod poveljstvom Nazim paše so se branili z obudovanjem vredno trdovratnostjo. Ko so začeli ogneti bolgarske kolone, ki jih je obšla in začela streljati od juga sem, so poskusili Turki obupen napad proti Uzum Hadžiju, da predro bolgarski centrum. Taposkus Turkov pa se je razbil ob strahovitem ognju bolgarske pehote in artilerije. Istočasno je začela prodirati tretja bolgarska armada od zapada pri Istrandži proti sredini turških

pozicij ter Turke napadla v vodolilnem napadu. Vrgla je Turke čez Čerkeskejo na Jaz. Turški poraz pri Uzum Hadžiju je popolna katastrofa. Turstoleče turške divizije so bleskoropopolnoma uničene. Mnogo tisoč mrtvih ležina bojišču. Sedaj se je začel tudi desni turški centrum umikati. To umikanje, ki se je začelo dopoldne dne 5. t. m. ob železniški progi proti Sinekli, pasedeljzpremenilo kaj hitro v neredni beg. Nazim paša je poskusil še enkrat ofenzivo pri Sejmenu, toda že zvečer dne 5. t. m. so bili tudi tu Turki popolnoma poraženi. Bil je to pravi debacle turške armade. Turki so začeli nevzdržema bežati proti Čataldži. Rezultat prodiranja teh treh bolgarskih armad je bil ta, da so Bolgari potisnili Turke, zlasti njihov desno krilo proč od glavne turške armade. Desno turško krilo so zapodili Bolgarisholmov, vzhodno od Istrandže, v gozd pri Derkosuter so temu krilu popolnoma odrezali zvezo z drugo turško armado. Sedaj je začela tretja armada z neposrednim naskokom turških pozicij pri Čataldži. Turki so stali v črti med Belgradom, Sifilikijem, Tarfo, Kalfakejem in Akalanom. Ena bolgarska kolona je prodrla do Derkos. Prva bolgarska armada je napadla turško armado na obeh straneh mesta.

Čataldže, 8. novembra. Že 6. t. m. so dospeli prve bolgarske čete tretje bolgarske armade v črto Tarfa-Kalfakej. Včeraj zjutraj je vrgla prva bolgarska armada Turke holmov pri Čataldži. Še dopoldne so prodrele kolone tretje bolgarske armade do turških pozicij pri Deli Junusu ob jezeru Derkos. Bolgari na celi črti zmagovito prodirajo.

Pred Carigradom.

Dunaj, 8. novembra. Iz glavnega bolgarskega taborišča je pravkar došla brzajavka, datirana z dne 7. novembra ob 10. zvečer: Od tretje bolgarske armade zavzete pozicije na desnem turškem krilu pri Deli Junu tvorijo temelj za nadaljno prodiranje bolgarske armade proti Carigradu. Tudi na jugu so bolgarski voji prodrli turške pozicije. Padca glavnih utrdb za Čataldžo je pričakovati vsak hip. Iz Odrina javljajo, da se vrše med turško posadko in bolgarsko oblegovalno armado pogajanja glede predaje. Položaj v mestu je skrajno obupen. V mestu razsaja legar. Več tisoč vojakov je umrlo, oziroma obolelo na tej bolezni. V mestu ni nobenega evropskega zdravnika. Več tisoč ranjenecv leži brez vsake pomoči pod milim nebom. V mestu je zavladala lakota. Odrin bo v najkrajšem času v bolgarskih rokah.

Solun padel.

London, 8. novembra. Listi poročajo, da je Solun snoči padel. Turška posadka je Solun prej zapustila.

Odrin.

Dunaj, 8. novembra. Iz Sofije poročajo, da se Turki, ki so zajeti v Odrinu, zmanj trudijo predreti bolgarski krog okoli Odrina. Bolgari pogosto nastakujejo ponoči turške pozicije, dasiravno Turki neprestano razsvetljejo okolico svojih pozicij. Tudi pri Kara Agaču, na desnem bregu Marice, se vrše skoro vsak dan boji. Bolgari uspešno bombardirajo turške utrdbe. Zdi se, da je odpora sila turške posadke zlomljena in da se bo trdnjava v najkrajšem času predala.

London, 8. novembra. »Daily Mail« zatrjuje v brzajavki iz Sofije, da je Odrin že v bolgarskih rokah, da pa to Bolgari taje, ker misli bolgarska vlada, da bi se moglo potem velesile vmešavati in vsiliti svojo intervencijo, predno so Bolgari še zavzeli Carigrad. Bolgari so trdno odločeni tudi Carigrad zavzeti.

Carigrad.

Dunaj, 8. nov. Politična korespondenca je dobila danes opoldne iz Sofije sledečo informacijo: Z ozirom na vprašanje, ali bodo Bolgari zavzeli Carigrad, je treba naglašati, da sta si bolgarski narod in bolgarska armada edini v želji, da korakajo bolgarske čete v Carigrad in izpolnijo šeststoletne sanje bolgarskega naroda. Bodo li Bolgari Carigrad trajno zasedli ali ne, to vprašanje v tem trenutku ni odločilno.

Petrograd, 8. novembra. »Novoje Vremja« poroča, da bodo Bolgari za-

sedli Carigrad in ga nato v znak hvaležnosti podarili Rusiji.

Skader.

Rjeka, 8. novembra. Zadnje priprave za glavni naskok na Skader so končane. Vzlic hudemu deževju zadnjega tedna se je posrečilo Črnogorcem spraviti oblegovalne topove v dobre pozicije in jih oskrbeti z municijo. Ob Bojani in Drinu so se vršili v zadnjih dneh opetovano manjši spopadi, pri katerih pa ni padlo na nobeni strani mnogo vojakov.

Črnogorski »Rdeči križ«.

Cetinje, 8. nov. »Glas Crnogorca« povdarja velike zasluge avstro-ogrškega poslanika na Cetinju barona Giesla in njegove soproge, ki sta požrtvovalno skrbela za črnogorske ranjence.

Srbsko prodiranje v Albanijo in velesile.

Dunaj, 8. novembra. Po oficijoznih poročilih sta Avstro-Ogrska in Italija edini v tem, da Srbija ne sme priti do Jadranskega morja. Nič pa nimata proti temu, da bi Srbija dobila kako pristanišče ob Egejskem morju, morda v bližini Soluna.

Nova Bolgarska.

Sofija, 8. novembra. Uradni list razglasa, da je vlada ustanovila bolgarsko upravo v sledečih zavzetih mestih: Pehčevo, Svilen (Mustafa Paša), Kirdžali, Lozengrad, Malo Trnovo, Gornja Žumaja, Lile Burgas, Baba Eski, Viza, Vasiliko in Kočane. Naložila je tem novim občinam, da naj izvrše priprave za provizorične občinske volitve. V okupiranem teritoriju posluje že bolgarska pošta in brzajav.

Grški četaši.

Carigrad, 8. nov. Listi poročajo, da so grški četaši južno od Dimitrike zažgali več muhlimanskih vasi. V Karabunarju so se zabarikadirali in ustavljali turkum detahamentu. Predno so zapustili vas, so četaši z bombami razdejali vse hiše ter se nato šele umaknili. Izgube so na obeh straneh precej velike.

Grki pri Bitolu.

Atene, 8. nov. Iz Carigrada poročajo, da se grškemu levemu krilu slabo godi. Uradno se pa poroča v Atenah, da so Grki zadeli pri Florini, južno od Bitola na turško premoč. Zato so se Grki umaknili in se ustavili v trdnih pozicijah. Prodiranje proti Bitolu je prekinjeno. V vojaških krogih so zaradi usode te kolone le malo razburjeni. Razen ojačenj, ki so jih tej koloni že poslali, se namreč bliža tudi močen oddelek prestolonaslednikove armade Bitolu.

Češki zdravniki.

Sofija, 8. novembra. Sem je dospela druga češka sanitetna kolona, obstoječa iz 15 zdravnikov in 15 strežnic, ki jih pošljejo na bojišče.

Intervencija velesil.

Petrograd, 8. novembra. Iz oficijoznih virov poročajo, da so se pogajanja med velesilami zaradi medicinske končala brezuspešno. Dokler Turčija ne da gotovih garancij glede premirja, da namreč ne bo ojačila svojih pozicij, in dokler ne označi Turčija minimaliteritorialnih in političnih koncesij, ki jih hoče dati državam balkanske zveze, tako dolgo je intervencija velesil izključena. Zastopniki balkanskih držav pa izjavljajo, da se države balkanske zveze ne spuščajo v nobena pogajanja, dokler Odrin in Solun nista padla. Turčija pa sedaj zopet vstraja na že davno odpravljenem status quo. Turčija je baje sklenila bojovati se do skrajnosti.

Berolin, 8. novembra. Nemški listi se še vedno z vso vehemenco zaletavajo v Srbijo. Na vsak način hočejo napraviti umetna nasprotstva v zvezi balkanskih držav sami ter predočujejo, kakor da bi bili Rusija in Italija z Avstro-Ogrsko glede srbskih zahtev popolnoma solidarne.

»Vossische Zeitung« piše, da se Rusija trudi na Dunaju pridobiti vladu za teritorialne koncesije Srbom, da pa je Rusija glede samostojnosti Albanije popolnoma ene misli z dunajsko vlado in da soglaš z Dunajem tudi v tej zahtevi, da Srbija nikakor ne sme priti do morja. Pač pa so velesile pripravljene prepušiti Črni gori kos morske obali s Skadrom in morda celo s Sv. Ivanom Meduo.

Drugi nemški listi se trudijo predočiti, kakor da bi bilo nastalo med državami balkanske zveze nesporazumljenje, ter pišejo, da je prišlo v Belgradu med grškim in bolgarskim poslanikom do prepira. Svoja tozadevna poročila datirajo iz Belgrada, da jih napravijo bolj verjetna.

Mirovna pogajanja.

Kelmoraj, 8. novembra. Danes opoldne je dobila »Kölnische Zeitung« iz Sofije obvestilo, da se je obrnila porta direktno na bolgarsko vlado, da prične z balkansko zvezo direktna mirovna pogajanja.

Dunaj, 8. nov. Že snoči so krožile po Dunaju vesti, da se vrše med Turčijo in balkansko zvezo direktna mirovna pogajanja. Govorilo se je celo, da je preliminarni mir že gotov. Bila bi to najboljše poteza balkanskih diplomatov, če bi tudi pri sklepanju miru postopali brez materinske skrbi evropskih velekdabinetov. Evropski diplomati pa bi doživeli še enkrat največjo blamažo.

Balkanske države in avstrijski interesi.

Budimpešta, 8. novembra. Veleoficijozna budimpeštanska korespondenca priobči komunikacije sledeče vsebine: Monarhija hoče varovati svoje življenske interese na Balkanu za vsako ceno. Balkanska zveza naj odgovori na ekspozice grofa Berchtolda. Ta odgovor pa more obstojati samo v tem, da prevzamejo balkanske države napram Avstro-Ogrski ono vlogo, katero je prej igrala Turčija, in da podajo tudi potrebne in primerne garancije. Bolgarska in Grška v tem oziru ne bi delali težko. — Da nes pa še ne vemo, kako stališče bo zavzemala Srbija napram našim interesom. Balkanske države nam obljubljajo, če bo Avstro-Ogrska podpirala njih težnje, da bo imela monarhija na Balkanu veliko bodočnost. To so obljube brez garancij. Zlasti Srbija pa mora dati garancijo. Ni mogoče, da bi izročili svojo bodočnost Srbiji. Vprašanje garancij, katere nam more dati Srbija, je ključ današnje situacije in mirne rešitve obstoječe krize. Z obljubami pa se ne damo odpraviti. Za obljube ne damo koncesij. Tudi mi hočemo svoj pravičen del. To moramo Srbiji povedati in to je naše stališče, od katerega ne odstopimo za nobeno ceno.

Budimpešta, 8. novembra. Predlogi, ki tvorijo sedaj glavno vprašanje sedanega kritičnega položaja, se tičejo treh vprašanj, ti so: Albanija, srbsko pristanišče in gospodarski pogoji.

Glede Albanije zahteva Avstro-Ogrska njeno neodvisnost in integriteto. To zahteva tudi glede onih pokrajin, ki leže geografično v albanskem ozemlju, faktično pa so mešani srbski in albanski teritoriji. Srbi hočejo te pokrajine zasesti.

Pristanišče. Avstro-Ogrska ne pripušča Srbije na Jadransko morje. Srbi hočejo pristanišče ob Jadranskem morju za vsako ceno. Tu obstoja posredovalen predlog. Srbi naj dobe pristanišče, toda pod pogojem, da ga ne utrd.

Gospodarski krogi. Avstro-Ogrska hoče garancije. Srbija je pripravljena samo za trgovinske pogodbe, noče pa biti vazal kake velesile.

Slovanski železničarji.

Dunaj, 7. novembra. (Za včerajšnje število prekasno došlo.) V Češkem domu se vrši kongres slovanskih železničarjev. Udeležba je ogromna, zlasti s strani Čehov in Poljakov. Izmed poslancev so govorili Mastalka, Neuman, dr. Ravnikar, Vojna, Buřival in Buzek. Poslanec dr. Ravnikar je ob viharnem pritjevanju izjavil, da mora slovanska solidarnost in probujeno jugoslovanstvo zlomiti nemško - madjarski imperializem ter tudi v tej monarhiji odpraviti krivičen »status quo«.

Dr. Šusteršič in uporni Dalmatinci.

Dunaj, 8. novembra. Dr. Šusteršič je dospel snoči iz Budimpešte na Dunaj, da pokara in pokliče k redu obstrukcijo v proračunskem odseku. Napram časnikarjem se je izrazil dr. Šusteršič, da ga je obstrukcija njegovega kluba v proračunskem odseku presenetila in da ne pozna vzroka za to obstrukcijo. Protestira proti temu, da bi njega dolžili, da se je obstrukcija začela na njegovo iniciativo. Zvečer je zbral dr. Šusteršič v hotelu »Hammerand« poslance hrvaško-slovanskega kluba. Seja se je vršila pozno v noč in je bila silno burna. Dalmatinski poslanci so očitali dr. Šusteršiču, da hoče onemogočiti boj jugoslovanskih poslancev proti Cuvajizmu, kakor je to onemogočil že enkrat po znanem ljubljanskem sklepu. Dalmatinski poslanci so se zlasti sklicevali na dejstvo, da je bila v Ljubljani dne 20. oktobra sklenjena najostrejša taktika in da so bili tedaj Dalmatinci upravičeni pričeti z obstrukcijo. Dr. Šusteršič se je posrečilo prepričati svoje poslance, da hrupna obstrukcija sedaj ni oportuna. Končno jih je zmotil, da se je ta konferenca izjavila za nekompetentno obvezno sklepati o taktiki kluba v proračunskem odseku. Dr. Šusteršič bo sklical drugo sejo v torek popoldne, v kateri bo padla odločitev. Ko je dr. Šusteršič napravil na ta način zopet red v svojem klubu, se je odpeljal danes zjutraj v Budimpešto nazaj.

Proračunski odsek.

Dunaj, 8. novembra. Hrvaško-slovanski klub nadaljuje v proračunskem odseku obstrukcijo. Posla-

nec Jarc, ki je prišel k besedi, je izjavil, da bo govoril tako dolgo, kakor bo mogel. Večina hoče zavleči sejo tako dolgo, da bo poslanec Jarc omagal. Ob pol 12. je dovolil načelnik Jarcu kratko pavzo. Ko je Jarc ob pol 1. zopet zahteval pavzo, mu je načelnik to odklonil.

Nastop koroškega deželnega predsednika.

Celovec, 8. novembra. Novi koroški deželni predsednik, tajni svetnik Fries-Skene, je včeraj nastopil svoje mesto ter v svojem govoru na uradnike, ki so se mu prišli pokloniti, naglašal, da je nujno potrebno, da se uradniki drže dveh glavnih principov, to je hitrega dela in vzorne uprave. Uradniki naj se ne omejujejo samo na študij aktov, marveč naj imajo pred očmi tudi interese deželnega prebivalstva. Na pritožbe in želje prebivalstva naj odgovarjajo točno in nujno, da raste med ljudstvom zaupanje do vlade. Narodnostnega vprašanja se novi deželni predsednik ni dotaknil niti z eno besedo. Nujno želeli pa bi bilo, da napravi svojim uradnikom tudi v tem vprašanju kako predavanje.

Službena pragmatika.

Dunaj, 8. novembra. Specijalna komisija gosposke zbornice za službeno pragmatiko je imela včeraj sejo pod predsedstvom barona Czedika, katere se je udeležil tudi notranji minister. Komisija se je bavila s sklepi pododseka za uradniške predloge. Posvetovanje se v soboto nadaljuje.

Pododsek za italijansko fakulteto.

Dunaj, 8. novembra. Pododsek za italijansko fakulteto je sklical za prihodnji teden. Ker so slovenski klerikali odpoklicali iz pododseka dr. Korošca in ker nečjejo imenovati drugega svojega zastopnika, hoče večina poklicati v pododsek Jarca.

Rektor češkega vseučilišča.

Praga, 8. novembra. Včeraj se je vršila slovesna instalacija profesorja dr. Frana Vejvodskega za rektorja češkega vseučilišča.

Ogrska opozicija.

Budimpešta, 8. novembra. Opozicijski poslanci so imeli skupno sejo, v kateri so se bavili z vprašanjem strnitve vseh opozicijskih strank, ki bodo v slučaju novih volitev kandidirale na skupnem programu.

Budimpešta, 8. novembra. V krogih združene opozicije so nevoljni, da se del opozicije noče udeleževati nadaljnjih akcij. Ko so bile otvorene delegacije, je bilo od 120 opozicijskih poslancev v Budimpešti navzočih samo 28 poslancev, vsled česar ni bilo mogoče uprizoriti nobene akcije. Opozicija pozivlja one poslance, ki so se absentirali, da naj ali pridejo v Budimpešto, ali pa naj odložijo svoje mandate.

Smrt bivšega guverneja bosanske banke.

Dunaj, 8. novembra. V Bađnu je umrl bivši guverneja bosanske deželne banke, tajni svetnik Maks baron Janžekovič, ki je bil rodom koroški Slovenec.

Bosanske železnice.

Budimpešta, 8. novembra. Avstrijski finančni minister Zaleski in železniški minister Forster sta dospela včeraj v Budimpešto, da se udeležita ministrskega sveta, ki se bo bavil izključno z vprašanjem bosanskih železnic.

Budimpešta, 8. novembra. Danes ob 10. dopoldne se je sestel v palači ministrskega predsedstva ministrski svet, ki bo pred vsem skušal doseči sporazum glede bosanskega železniškega programa.

San Giuliano v Berolinu.

Berolin, 8. novembra. V lastno-ročnem kraljevem pismu, ki ga je izročil italijanski zunanji minister, marchese di San Giuliano cesarju Viljemu pri avdijenci 5. t. m., je izrečena topla zahvala za zaščito, ki jo je dala Nemčija Italijanom za časa tripolitsanske vojne. Cesar Viljem se je še isti dan zahvalil v prirčni brzajavki.

Volitve v Ameriki.

New York, 8. novembra. Glasom volilnih rezultatov je bil Wilson izvoljen v 40 od 48 držav, dobili pa so Wilson 442, Roosevelt 77 in Taft 12 elektoralnih glasov. Od ljudskih glasov odpade na Wilsona 6,192,000, na Roosevelta 4,194,000 in na Tafta 3,537,000 glasov. Socialisti so zbrali samo 750,000 glasov. Nova spodnja zbornica bo baje sestavljena iz 287 demokratov, 122 republikancev in 16 progresistov, senat pa iz 52 demokratov, 35 republikancev in 6 progresistov.

Na volilnem boju.

New York, 8. novembra. Roosevelt je izjavil, da bo njegova stranka še nadalje obstojala ter se borila za svoja načela. Taft se namerava v svojem domačem kraju Cincinnati zopet posvetiti odvetništvu.

Društvena naznanila.

Društvo inženirjev v Ljubljani vabi svoje cenjene člane v soboto t. j. 9. t. m. ob 8. zvečer na društveni seštanek v društvene prostore v hotelu pri „Zlati kapljici“.

Bratno društvo v Mokronogu. Igra „Mlinar in njegova hči“, ki jo je društvo uprizorilo zadnjo nedeljo v salonu g. Marije Majcen, je glede uprizoritve, kakor tudi glede obiska uspela nenavadno dobro. Mlinar, Marica in Konrad so bili naravnost odlični; pa tudi ostali igralci so svoje vloge izvrstno pogodili. Na splošno željo se igra v nedeljo dne 10. novembra t. l. ponoviti. Začetek ob pol 4. Cene znizane.

Prostovoljno gasilno društvo v Semiču priredi svojo veselico dne 24. novembra v prostorih g. Sepoharja v Semiču. Uspored: petje, igra „Dva zeta“ in šaljivo srekanje. K mnogobrojnim udeležbi se vabijo vsa bližnja društva, da pokažemo svojo solidarnost, kadar se gre za človekoljubne namene. Na pomoč!

Prosveta.

Iz gledališke pisarne. Jutri v soboto (za abonente nepar) Mascagnijeva opera „Cavalleria rusticana“ z g. Wagnerjem, ki poje na angažma, kot gostom v vlogi Turriduja. Pred tem prvič francoska enodejanska veseliga „Nočno delo“. — V nedeljo popoldan izven obonementa, za lože nepar opereta „Boccaccio“ za goste z dežele ob znatno znižanih cenah. — Zvečer ob izdatno znižanih cenah za abonente par na občno zahtevo Molnarjeva vezelabavna komedija „Vrag“, zadnjič v sezoni.

Za „Rdeči križ balkanskih držav“.

Uredništvu našega lista so izročili: gdca. Vinka Kunaverjeva iz Ljubljane 8 K 14 vin., ki jih je nabrala z nabiralnikom; g. dr. Anton Švigelj, odvetnik v Ljubljani, 20 kron; g. dr. Vinko Gregorič, primarij deželne bolnice v Ljubljani, zaboj perila; Neimenovana gospa iz Ljubljane svezjen perila in Neimenovana dama iz Postojne karton obleke in perila. V imenu slovenskih ranjencev, ki so prelili svojo srčno kri za svobodo svojih, pod turškim jarmom se nahajajočih bratov, se zahvaljujemo darovateljem in izrekamo nade, da bodo našli še obilo posnemovalcev.

Slovensko občinstvo prosimo, da nam opusti, da ne moremo priložiti posameznih imena z nabiralnih pol. Nabiralnih pol krozi namreč sedaj toliko po Slovenskem, da bi morali ustanoviti poseben list, ako bi hoteli natisniti vsa imena. Vrhutega pa so nekatera imena tudi tako slabo napisana, da jih ni mogoče čitati. Ti razlogi so nas napotili, da bomo odslej priloževali samo imena posameznih nabiralateljev, ki so poslali nabiralne vsote, ne pa tudi imena posameznih darovateljev. Menimo namreč, da lahko darovatelji zaupajo nabiralcu, ki so mu izročili denar, vsaj toliko zaupajo, da bo ta denar tudi izročil svojemu namenu.

Izkaz darov za Rdeči križ balkanskih držav.

(I. bag. dr. Gosak.)

Dne 6. novembra: dr. Milan Goršek, št. Leonhard, 301 K 60 v, prostovoljna požarna bramba Vransko 130 K, Gornja savinjska posojilnica, Mozirje, 50 K, Leopold Koprivšek, Maribor, 5 K, Joško Rajh, Mota, 65 kron, Alojzij Majcen, Sv. Duh, 10 K, Mijo Hafner, Kostanjevica, 126 K, dr. Karba, Kamnik, 191 K 10 v, Fran Seunig, Ljubljana, 20 K, A. Podmenik, Hrastnik, 157 K 67 v, dr. Lečnik, 100 K, Henrik Franzl, ml., 10 K, dva Neimenovanca iz C. 10 K, I. N. C. Röger, sen., ces. svetnik, 10 K, uredništvo „Slov. Naroda“, 1293 K 50 v.

Dne 7. novembra: Ernest Krulci, Sevnica ob Savi, 48 K 40 v, ženska podružnica sv. Cirila in Metoda v Trbovljah 500 K (zbir.), Mercina, učit. v Vipavi, 128 K, Ivan Lončar, notarski kandidat v Trzinu (zbirka), 191 K 40 v, Radovoj Tušak, učitelj, Polzela pri Celju, 73 K, Milka Kolšek, Soštanj, 14 K 50 v, dr. Ferdinand Kunej, št. Peter pod Sv. gorami, 141 K, Franc Berlec, Novo mesto, 2 K, Pavla Zima, Žužemberk, 2 K, nabrala Franica Recelj, št. Jernej, Dolenjsko, 5 K 62 v, Matko Pungartar, trgovski sodrnik, Zatična, 2 K 40 v, Stani Sušteršič, Predtrg pri Radovljici (zbirka), 168 K 20 v, upravništvo „Slov. Naroda“, 509 K 89 v.

Dne 7. novembra: Malči Cuznarjeva, nabrala 26 K 20 v, zbirka v hiši, Rimska cesta št. 13, 21 K, pisar na dr. Tavčarjeva nabrala 170 K 56 vin., uredništvo „Slov. Naroda“, 75

kron, dr. Lavrenčič Josip, nabral v Postojni, 86 K 60 v, Neimenovane 10 K, Krožek magistratnih uradnikov 200 K, dr. Gregorič, primarij deželne bolnice v Ljubljani, 20 K, družina Petrič, Postojna, 10 K. — Skupaj je denarja z izdatki vred 19.537 kron 99 vinarjev.

(II. Blagajnik A. Bezenšek.)

Dne 4. novembra: Neimenovani iz Begunj 20 K, uradniki in sluge „Ljubljanske kreditne banke“ 106 K, trgovsko osebje tvrde A. Zankl sinovi, Ljubljana, 20 K, I. Rihar, 9 K 10 v, Milada Pukljeva 1 K 20 v, Ladi Podhajsky 3 K, Josip Smolič 3 K 20 v, Miro Puncer 4 K, zbirka pri Čehu v Rožni dolini 2 K 20 v, Jakob Jezeršek, Gorenja vas, 10 K, Neimenovani v Ljubljani 15 K, Mirko Kovač, Zatična, nabral 17 K 40 v, inž. Avrelj Kobal, Ljubljana, 10 K, Regina Levičnik, Škofja Loka, 30 K.

Dne 5. novembra: Rikard Schrey, poštar v p., 10 K, Josip Kozak, v Ljubljani, za sebe in stanovalce 39 K 20 v. — Skupaj 300 K 30 v.

Razne stvari.

* **Nesreča župnika na lovu.** Iz Inomosta poročajo: Župnik Kröll iz Schlaitna pri Liencu se je na lovu smrtno ponesrečil. Puška se mu je sprožila in strel je šel župniku v trebuh. Župnik je bil na mestu mrtve.

* **Za filateliste.** Iz Aten poročajo: Razen posebnih vojniških znamk, ki jih posamezne balkanske države že zdaj vporablja, bodo v spomin na vojno izdali skupno vojno pošto znamko, ki bo simbolizirala boj združenih držav.

* **Aviatške nesreče.** Iz Halleja poročajo: Včeraj ob pol šestih popoldne je padel na tukajšnjem letališču vojaški bioplan iz višine 100 metrov na tla. Ko je aeroplan padel na tla, je eksplodiral posoda za bencin. Poročnik Aufrienter je bil takoj mrtve, inženir Mayer pa težko poškodovan, da najbrže ne bo okreval. — Iz Pariza poročajo: Francoski vojaški vodilni zrakoplov „Vicenot“, ki je stacioniran v Toulu, je predvčerajšnjim napravil polet. Ko so ga hoteli dati v hangar, ga je vihar odnesel. Nekega serganta, ki se je zamešal v vrvi, je zrakoplov odnesel v zrak. Ko se je zrakoplov po divjem poletu zopet blizal tlu, je padel sergant iz višine 20 metrov na tla ter se težko poškodoval.

* **Nečeden trgovec.** V Gradcu je bil obsojen trgovec Josip Fauster na tri tedne strogega zapor, ker je imel svojo trgovino in reči, ki jih je prodajal, nagusne in nečedne. Med kavo so našli mišje odpadke in dlako, še žive črve in hrošče. Ravnotako nesnažne so bile rozine in češnje. Med rižom so našli pesek, les, volno, škrob in druge primesi. Fauster je bil pred kratkem radi nesnage v trgovini obsojen pri okrajnem sodišču na teden zapor in kazen 50 kron. Vdrugič je prišel pred deželno sodišče, ki mu je prisodilo občutnejšo kazen za nesnago in malomarnost, o kateri bo lahko premišljeval tri tedne.

* **Smrt aviatika.** Včeraj ponoči je umrl na Dunaju inž. Kress, prvi avstrijski aviatik. Zadel ga je kap.

* **Kuga.** Iz Uralske poročajo: V neki vasi okrožja Libiščensk je v enem dnevu zbolelo 11 oseb na sumljivih znakih kuge. Bakteriološka preiskava je v resnici dognala kugo.

* **Nesreča na morju.** Iz Pariza poročajo: Pri otoku Aix se je potopil španski parnik „Anna“. Zadel je ob neko drugo ladjo. 17 mož izmed moštva je utonilo.

* **Nesreča na lovu.** Kakor smo že poročali, je bil v terek na lovu v Schönborn-Mallebern ponesreči za-

det holandski legasijski tajnik Jonk-herr Wede, sin holandskega poslanika na Dunaju. Wede je včeraj umrl.

* **Aviatške šole.** Iz Petrograda poročajo: V vojnem ministrstvu izdelujejo načrt, da otvorijo v Moskvi, Odesi in Tomsku aviatške šole.

* **Angleške sufragetke.** Iz Londona poročajo: V spodnji zbornici je bil odklonjen dostavek k zakonu o homerulih, ki naj dovolijo tudi ženskam volilno pravico. Komaj se je izvedelo, da je bil dostavek odklonjen, je prišla na Bondstreet večja množica sufragetk ter razbila več velikih razložb. Dve mladi sufragetki so aretirali.

* **Sredstvo proti tuberkulozi.** Iz Berolina poročajo: V medicinskem društvu je predvčerajšnjim govoril berlinski zdravnik dr. Friedmann o sredstvu ki ga je uspešno rabil proti tuberkulozi. Pri 682 bolnikih je baje dosegel že lepe uspehe.

* **Velika izseljeniška ladja v nevarnosti.** Iz Londona poročajo: Veliki pasazijski parnik „Royal George“ je pri najhitrejši vožnji zadel, pol kilometra od takozvanega lawrenškega rta na skalo. Položaj ladje je zelo nevaren. Na parniku je 900 pasazirjev.

* **Turški častniki.** Iz Sofije pišejo: Turški ujetniki pripovedujejo prav zanimive stvari o življenju v turških vojašnicah. Že dva dni je bila vojna napovedana, in vendar so častniki silili vojaške, da so morali plesati pred pijanimi častniki takozvani „trebušni ples“. Častniki so pri tem neoporehoma vplili: „Smrt glavrom!“

* **Prijeti špijoni.** Iz Krakova poročajo: Predvčerajšnjim zvečer sta se približala dva sumljiva individua smodnišnici v Pogorcih. Vojak na straži je streljal, ko se na njegov poziv nista odzvala. Pasanti so ju prijeli. Imenujeta se Herman Prüfer in Adolf Fischer. Aretiranca sta bila oblečena v vojaško uniformo. Preiskava je dognala, da sta nevarna špijona, ki sta že več mesecev vzemirjala straže pri krakovskih utrdbah. Ponoči sta s pomočjo umetne razsvetljave večkrat fotografirala utrdbe. Vsakokrat se jima je posrečilo pobegniti. Preje sta špijonalna na Nemškem in Francoskem. Pri njih so našli več načrtov o dislokaciji avstrijskih vojaških čet. — Iz Lvova poročajo: V Przemyslu so odkrili veliko špijonsko organizacijo. Aretirali so vojaška Lutaorgerja, ki je bil zaposlen v pisarni garnizijskega sodišča, in več vojakov 77. pešpolka, kakor tudi več civilistov, ki so osumljeni, da so špijoni pri prid Rusije.

* **Dr. Raya Nervol** mnogopreizkušeno sredstvo proti živčni oslabelosti, nevresteniji, glavobolu iz nervoznosti, migreni, nevalgiji, pomatikanju spanja. Vsi na živcih oboleli naj se za zaupanjem obrnejo na to sredstvo. Cena 5 K, po lekarnah. — Glavna zaloga: lekarna Salvator, Požun (Ogrsko).

Gospodarstvo.

— **C. kr. priv. splošna prometna banka** podružnica Ljubljana, preje J. C. Mayer. Stanje denarnih vlog 31. decembra 1912. K 73.369.689—

— **Zagotovitev hrane v vojaških bolnicah.** C. in kr. intendantca 3. voja v Gradcu je poslala trgovski in obrtniški zbornici v Ljubljani razglas glede zagotovitev hrane v vojaških bolnicah v Osjeku, Varaždinu, Reki in Sl. Brodu. Ponudbene razpise se bodo vršile ob 10. uri dopoldne in sicer 18. novembra v Varaždinu, 20. novembra v Osjeku, 21. novembra v Sl. Brodu in 23. novembra na Reki. Ponudbe je poslati najkasneje do 10. ure dopoldne gori navedenih dni dotičnim bolnicam.

Razglas z natančnejšimi podatki in pogoji je v pisarni trgovske in obrtniške zbornice v Ljubljani na vpogled.

— **Ruska razstava za obrt in industrijo v Moskvi.** Stalna avstrijska razstavna komisija na Dunaju je naznanila trgovski in obrtniški zbornici v Ljubljani, da se bo l. 1913, ob 300letnici jubileja vladanja roda Romanov, vršila v Moskvi razstava za obrt in industrijo. Prijave se sprejemajo le še do 14. novembra t. l. Izvod razstavnih tiskovin je v pisarni trgovske in obrtniške zbornice v Ljubljani na vpogled.

Slovinci in Slovenke!

Ne zabite družbe sv. Cirila in Metoda.

Današnji list obsega 8 strani.

Izdajatelj in odgovorni urednik: Valentin Kopitar.

Lastnina in tisk „Narodne tiskarne“.

Mnenje gosp. dr. J. Knapitscha, primarija v Gradcu.

Gosp. J. Serravallo Trst.

Ustrezajoč Vaši želji, Vam potujem, da sem dosegel ugodne uspehe z Vašim železnatim kina - vinom Serravallo pri slabokrvnosti, kakor tudi pri slabostih po prestanih boleznih.

Dr. Knapitsch.

Umrli so v Ljubljani:

Dne 5. novembra: Albin Sušteršič, krojaški pomočnik, 17 let, povozen na tržaški progi.

Dne 6. novembra: Josip Grum, dninar, 59 let, Radeckega cesta 11. — Alojzij Jenko, hišni posestnik, 75 let, Miklošičeva cesta 36. — Rozalija Bajec, predilniška delavka, 51 let, Sv. Petra cesta 58. — Neža Tratar, zasebnica, 75 let, Rimska cesta 5.

V deželni bolnici:

Dne 3. novembra: Marijeta Sinkovec, zasebnica, 59 let.

Dne 5. novembra: Janez Mustar, užitar, 70 let.

Borzna poročila.

Ljubljanska

„Kreditna banka v Ljubljani“.

Uradni kurzi dunajske borze 8. novembra 1912

Maloobsejni papirji.	Denarni	Blagovni
4½% majevna renta	85.10	85.30
4½% srebrna renta	88.10	88.30
4½% avstr. kronna renta	85.25	85.45
4½% ogr.	84.75	84.95
4½% kranjsko deželno posojilo	93.50	94.50
4½% k. o. češke dež. banke	88.85	89.85

Srečke.	Denarni	Blagovni
Srečke iz l. 1860 1/2	450.—	—
„ „ 1864	614.—	626.—
„ „ tiske	288.—	300.—
„ „ zemeljske l. izdaje	273.—	285.—
„ „ II.	246.—	258.—
„ „ ogrske hipotečne	235.—	247.—
„ „ dun. komunalne	474.—	486.—
„ „ avstr. kreditne	479.—	491.—
„ „ ljubljanske	66.—	72.—
„ „ avstr. rdeč. križa	52.50	58.50
„ „ ogr.	31.75	37.75
„ „ bazilika	27.00	31.50
„ „ turške	212.60	213.60

Blagovni.	Denarni	Blagovni
Ljubljanske kreditne banke	428.—	430.—
Avstr. kreditnega zavoda	604.75	605.75
Dunajske bančne družbe	504.—	505.—
Žužne železnice	105.25	106.25
Državne železnice	685.75	686.75
Alpine-Montan	974.25	975.25
Češke sladkorne družbe	363.—	367.—
Zivnostenske banke	264.50	265.50

Valute.	Denarni	Blagovni
Ceklin	11.43	11.47
Marke	117.90	118.20
Franki	95.95	96.15
Lire	94.80	95.10
Rublji	254.—	254.50

Zitne cene v Budimpešti.

Dne 8. novembra 1912.

Termin.

Pšenica za april 1913	za 50 kg	11.78
RZ za april 1913	za 50 kg	10.41
Oves za april 1913	za 50 kg	10.71
Koruzna za maj 1913	za 50 kg	7.86

Meteorološko poročilo.

Vilma nad morjem 306.2 Srednji zračni tlak 736 mm

Nov.	Čas opazovanja	Stanje barometra v mm	Temperatura v °C	Vetrovi	Nebo
7.	2. pop.	740.4	3.5	moč. svzh.	jasno
„	9. zv.	742.4	0.0	sr. svzh.	„
8.	7. zj.	743.1	—4.0	sl. jug.	„

Srednja včerajšnja temperatura 01°, norm. 56° Padavina v 24 urah 0.0 mm.

Potrjim srcem naznanjamo prezalostno vest, da je naš iskreno ljubljani soprog, oziroma oče, gosp.

Anton Minkuš
orožniški stražm. v p.

po dolgi mučni bolezni, previden s tolažili sv. vere, v 62. letu svoje starosti, včeraj ob 21/4 uri pop. mirno v Gospodu zaspal. Zemski ostanki predragega rajnika se prenese iz hiše žalosti na Sv. Petra cesti 47, v soboto ob 1/2 4. uri na pokopališče k Sv. Križu. Sv. maše zadušnice se bodo darovale v župni cerkvi pri Sv. Petru. V Ljubljani, 8. novembra 1912. Marija, soproga. — Josipina, Marija, hčeri. — Maks, Anton, Viljem, Avgust, sinovi. 4049

Išče se

prodajalka

Vstop 1. decembra. 4029

Naslov pove upravništvo „Sl. Naroda“.

50 K najdenine

za zlato brožo v obliki zaponke na vsakem koncu po en biser ter vmes menjaje se diamantni in rubinovi pari, ki je bila v terek, 5. t. m. zvečer izgubljena na potu v gledališče. Oddati na Dunajski c. št. 11, l. nadstr. desno

Kavarna Central.

Danes in vsak dan

PREDSTAVA

priljubljenega, nanovo pridobljenega

„Original The Wehings Ensemble“

glasbenega, instrumentalnega in humorističnega kabareta. 3778

Začetek ob 9. uri zvečer.

Vstop prost. — Vso noč odprto.

Z veselo- Stfan Miholič kavarnar. stnvaovjam

Pozor! Od jutri naprej se prodaja Trgovci!

galanterijsko blago in pletenine

iz konkurzne mase Ludovika Dolenca v Prežernovi ulici pod tvorniki cenami.

Klobase

Slavnemu občinstvu vlijudno naznanjam, da bodem imel

jutri v soboto in nedeljo

ter nadalje vsako soboto in nedeljo

sveže krvave, jetrne in mesene klobase.

Zraven stari pristni cvček iz Gadove peči in stari bizeljec.

Za prijazni obisk se priporoča

4053

Josip Jebačin, Dolenjska cesta (Rudnik).

Bolezni prehlajenja, kakor kašelj, katar, influenco

ublažuje in odstrani sredstvo, ki vzbuja tek in ki ima dobro slast

Sirolin' Roche

najboljše sredstvo zoper

bolezni pljuč.

Upokojen orožn. postajevođa išče primerne službe

4035
kot nadzornik, pisar, knjigovodja itd. — Na-
stopi lahko takoj. — Ponudbe pod
"Služba" pošto ležeče v
"Stražišču pri Kranju."

Sprejema zavarovanja človeškega živ-
ljenja po najraznovrstnejših kombina-
cijah pod tako ugodnimi pogoji, ko
nobena druga zavarovalnica.

Zlasti je ugodno zavarovanje na
doživlje in smrt z manjšajočimi se
101 vplačili.

„SAVIJA“

„SAVIJA“ vzajemno zavarovalna banka v Pragi. — Isplačane oddolžnine in kapitalije K 115.390.603-61.
Resorvali fondi K 53.756.285-24. — Po velikosti druga vzajemna zavarovalnica naše države z vseskozi slovansko-narodno upravo.
Vsa pojasnila daje:
čigar pisarne so v
lastne bančne hiši
Generalno zastopstvo v Ljubljani v Gosposki ulici štev. 12.

Zavaruje poslopja in premočnine proti
požarnim škodam po najnižjih cenah.
Škode cenjuje takoj in najkulantneje.
Uživa najboljši sloves, koder posluje.

Dovoljuje iz čistega dobička izdatno
podporo v narodne in obecnokoristne
namene.

K&C Popov
najboljša ruska
čajova znamka.

3701

Krasna umetniška reprodukcija v več barvah

ZNAMENITE GROHARJEVE SLIKE

PRIMOŽA TRUBARJA

USTANOVITELJA SLOVENSKE KNJIŽEVNOSTI

Visoka 66 cm in široka 55 cm je naj-
lepši okras vsake slovenske hiše. Ta
reprodukcija je sploh najlepša in naj-
dovršenejša kar jih imamo Slovenci.
Cena s pošto kron 3-20

NARODNA KNJIGARNA V LJUBLJANI, PRE-
SERNOVA UL. ST. 7

C. kr. avstrijske državne železnice.

Izvilleček iz voznega reda.

Veljaven od 1. maja 1912.

Postaja: Ljubljana južni kolodvor.
Odhod.

6-52 zjutraj. Osebn. vlak na Kranj, Tr-
žič, Jesenice, Gorico, Trst, Trbiž, Beljak,
Franzenfeste, Celovec, St. Vid ob Glini,
Dunaj.
7-32 zjutraj. Osebn. vlak na Grosuplje,
Kočevje, Trebnje, St. Janž, Rudolfovo,
Straža - Toplice.
9-09 dopoldne. Osebn. vlak na Kranj,
Jesenice, (z zvezo na brzovlak na Beljak,
Inomost, Solnograd, Monakovo, Köln, Ce-
lovec, Linc, Dunaj, Prago, Draždane, Ber-
lin.) [direktni voz Reka-Opatija-Solnograd].
11-30 dopoldne. Osebn. vlak na Kranj,
Tržič, Jesenice, Gorico, Trst, Trbiž, Beljak,
Franzenfeste, Solnograd, Celovec, Dunaj.
1-31 popoldne. Osebn. vlak na Grosu-
plje, Kočevje, Trebnje St. Janž, Rudolfovo,
Straža - Toplice.
3-32 popoldne. Osebn. vlak na Kranj,
Tržič, Jesenice, Gorico, Trst, Trbiž, Beljak,
Franzenfeste, Celovec.
6-25 zvečer. Osebn. vlak na Kranj, Tržič,
Jesenice, Trbiž. Na Jesenicah zveza na
brzovlak na Beljak, Inomost, Solnograd,
Monakovo, Vliisingen, (London), Celovec,
Linc, Dunaj.
7-44 zvečer. Osebn. vlak, na Grosuplje,
Kočevje, Trebnje, St. Janž, Rudolfovo.
10-00 po noči. Osebn. vlak na Kranj, Je-
senice, Gorico, Trst Na Jesenicah zveza
na brzovlak na Beljak, Franzenfeste, Ino-
most, Solnograd, Monakovo, Linc, Prago,
Draždane, Berlin.
Prihod.
7-23 zjutraj. Osebn. vlak iz Trsta, Go-
rice, Jesenic, z zvezo na brzovlak iz Ber-
lina, Draždan, Prage, Linca, (Londona)
Vliisingena, Monakovega, Solnograda, Ino-
mosta, Beljaka, Tržiča, Kranja.
8-59 zjutraj. Osebn. vlak iz Rudolfovega,
St. Janža, Trebnjega, Kočevja, Grosupljega.
9-51 dopoldne. Osebn. vlak iz Trbiža,
Jesenic, z zvezo na brzovlak iz Dunaja,
Linca, Celovca, Monakovega, Solnograda,
Inomosta, Beljaka.
11-14 dopoldne. Osebn. vlak iz Gorice,
Jesenic, Dunaja, Linca, Celovca, Beljaka,
Tržiča, Kranja.
3-00 popoldne. Osebn. vlak iz Straže-Toplic,
Rudolfovega, St. Janža, Trebnjega, Ko-
čevja, Grosupljega.
4-20 popoldne. Osebn. vlak od Trsta,
Gorice, Trbiža, Jesenic, Linca, Celovca,
Solnograda, Franzenfeste, Beljaka, Tržiča,
Kranja.
7-00 zvečer. Osebn. vlak iz Jesenic z
zvezo na brzovlak iz Berlina, Draždan,
Prage, Dunaja, Linca, Celovca, Kölna,
Monakovega, Solnograda, Inomosta, Fran-
zenfesta, Beljaka, (direktni voz Solnograd-
Opatija-Reka).
8-15 zvečer. Osebn. vlak iz Trsta, Gorice,
Trbiža, Jesenic, Dunaja, Linca, Celovca,
Beljaka, Tržiča, Kranja.
9-13 po noči. Osebn. vlak iz Straže-Top-
lic, Rudolfovega, St. Janža, Trebnjega,
Kočevja, Grosupljega.
11-33 po noči. Osebn. vlak iz Trsta, Go-
rice, Trbiža, Jesenic, Celovca, Beljaka, Kranja

Postaja: Ljubljana drž. kolodvor.
Odhod na Kamnik: 7-27, 11-50, 3-12,
7-15, (11-20 ob nedeljah in praznikih).
Prihod iz Kamnika: 6-42, 11-00, 2-41,
6-15, (10-30 ob nedeljah in praznikih).

g. kr. državno-železniško ravnateljstvo v Trstu.

V bližini sodnijske palače je oddati za
pisarno ali kot zdravniške ordina-
cijske prostore lepo pritično 3978

stanovanje

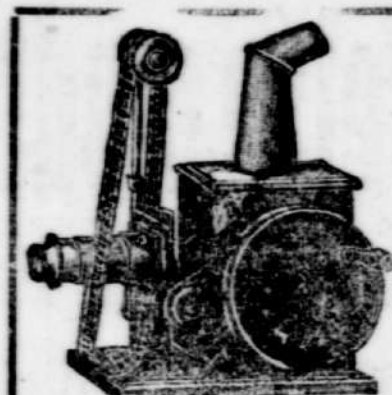
Kje pove upravništvo »Slov. Naroda«.

Zaročni prstani
s 14. karat. zlatom.
St. 9582. Graviran s pravim
dijamantom K 15.—, 16.—,
18.—, 20.—, St. 6285. Z pra-
vim briljantom K 24.—, 25.—,
30.— in višje. St. 6384. Z pravim opalom in dijaman-
tom K 40.—, 45.—, 50.—, 55.—, 60.—, 65.—, 70.—, 75.—,
80.—, 85.—, 90.—, 95.—, 100.—, 110.—, 120.—, 130.—, 140.—,
150.—, 160.—, 170.—, 180.—, 190.—, 200.—, 210.—, 220.—,
230.—, 240.—, 250.—, 260.—, 270.—, 280.—, 290.—, 300.—,
310.—, 320.—, 330.—, 340.—, 350.—, 360.—, 370.—, 380.—,
390.—, 400.—, 410.—, 420.—, 430.—, 440.—, 450.—, 460.—,
470.—, 480.—, 490.—, 500.—, 510.—, 520.—, 530.—, 540.—,
550.—, 560.—, 570.—, 580.—, 590.—, 600.—, 610.—, 620.—,
630.—, 640.—, 650.—, 660.—, 670.—, 680.—, 690.—, 700.—,
710.—, 720.—, 730.—, 740.—, 750.—, 760.—, 770.—, 780.—,
790.—, 800.—, 810.—, 820.—, 830.—, 840.—, 850.—, 860.—,
870.—, 880.—, 890.—, 900.—, 910.—, 920.—, 930.—, 940.—,
950.—, 960.—, 970.—, 980.—, 990.—, 1000.—, 1010.—, 1020.—,
1030.—, 1040.—, 1050.—, 1060.—, 1070.—, 1080.—, 1090.—,
1100.—, 1110.—, 1120.—, 1130.—, 1140.—, 1150.—, 1160.—,
1170.—, 1180.—, 1190.—, 1200.—, 1210.—, 1220.—, 1230.—,
1240.—, 1250.—, 1260.—, 1270.—, 1280.—, 1290.—, 1300.—,
1310.—, 1320.—, 1330.—, 1340.—, 1350.—, 1360.—, 1370.—,
1380.—, 1390.—, 1400.—, 1410.—, 1420.—, 1430.—, 1440.—,
1450.—, 1460.—, 1470.—, 1480.—, 1490.—, 1500.—, 1510.—,
1520.—, 1530.—, 1540.—, 1550.—, 1560.—, 1570.—, 1580.—,
1590.—, 1600.—, 1610.—, 1620.—, 1630.—, 1640.—, 1650.—,
1660.—, 1670.—, 1680.—, 1690.—, 1700.—, 1710.—, 1720.—,
1730.—, 1740.—, 1750.—, 1760.—, 1770.—, 1780.—, 1790.—,
1800.—, 1810.—, 1820.—, 1830.—, 1840.—, 1850.—, 1860.—,
1870.—, 1880.—, 1890.—, 1900.—, 1910.—, 1920.—, 1930.—,
1940.—, 1950.—, 1960.—, 1970.—, 1980.—, 1990.—, 2000.—,
2010.—, 2020.—, 2030.—, 2040.—, 2050.—, 2060.—, 2070.—,
2080.—, 2090.—, 2100.—, 2110.—, 2120.—, 2130.—, 2140.—,
2150.—, 2160.—, 2170.—, 2180.—, 2190.—, 2200.—, 2210.—,
2220.—, 2230.—, 2240.—, 2250.—, 2260.—, 2270.—, 2280.—,
2290.—, 2300.—, 2310.—, 2320.—, 2330.—, 2340.—, 2350.—,
2360.—, 2370.—, 2380.—, 2390.—, 2400.—, 2410.—, 2420.—,
2430.—, 2440.—, 2450.—, 2460.—, 2470.—, 2480.—, 2490.—,
2500.—, 2510.—, 2520.—, 2530.—, 2540.—, 2550.—, 2560.—,
2570.—, 2580.—, 2590.—, 2600.—, 2610.—, 2620.—, 2630.—,
2640.—, 2650.—, 2660.—, 2670.—, 2680.—, 2690.—, 2700.—,
2710.—, 2720.—, 2730.—, 2740.—, 2750.—, 2760.—, 2770.—,
2780.—, 2790.—, 2800.—, 2810.—, 2820.—, 2830.—, 2840.—,
2850.—, 2860.—, 2870.—, 2880.—, 2890.—, 2900.—, 2910.—,
2920.—, 2930.—, 2940.—, 2950.—, 2960.—, 2970.—, 2980.—,
2990.—, 3000.—, 3010.—, 3020.—, 3030.—, 3040.—, 3050.—,
3060.—, 3070.—, 3080.—, 3090.—, 3100.—, 3110.—, 3120.—,
3130.—, 3140.—, 3150.—, 3160.—, 3170.—, 3180.—, 3190.—,
3200.—, 3210.—, 3220.—, 3230.—, 3240.—, 3250.—, 3260.—,
3270.—, 3280.—, 3290.—, 3300.—, 3310.—, 3320.—, 3330.—,
3340.—, 3350.—, 3360.—, 3370.—, 3380.—, 3390.—, 3400.—,
3410.—, 3420.—, 3430.—, 3440.—, 3450.—, 3460.—, 3470.—,
3480.—, 3490.—, 3500.—, 3510.—, 3520.—, 3530.—, 3540.—,
3550.—, 3560.—, 3570.—, 3580.—, 3590.—, 3600.—, 3610.—,
3620.—, 3630.—, 3640.—, 3650.—, 3660.—, 3670.—, 3680.—,
3690.—, 3700.—, 3710.—, 3720.—, 3730.—, 3740.—, 3750.—,
3760.—, 3770.—, 3780.—, 3790.—, 3800.—, 3810.—, 3820.—,
3830.—, 3840.—, 3850.—, 3860.—, 3870.—, 3880.—, 3890.—,
3900.—, 3910.—, 3920.—, 3930.—, 3940.—, 3950.—, 3960.—,
3970.—, 3980.—, 3990.—, 4000.—, 4010.—, 4020.—, 4030.—,
4040.—, 4050.—, 4060.—, 4070.—, 4080.—, 4090.—, 4100.—,
4110.—, 4120.—, 4130.—, 4140.—, 4150.—, 4160.—, 4170.—,
4180.—, 4190.—, 4200.—, 4210.—, 4220.—, 4230.—, 4240.—,
4250.—, 4260.—, 4270.—, 4280.—, 4290.—, 4300.—, 4310.—,
4320.—, 4330.—, 4340.—, 4350.—, 4360.—, 4370.—, 4380.—,
4390.—, 4400.—, 4410.—, 4420.—, 4430.—, 4440.—, 4450.—,
4460.—, 4470.—, 4480.—, 4490.—, 4500.—, 4510.—, 4520.—,
4530.—, 4540.—, 4550.—, 4560.—, 4570.—, 4580.—, 4590.—,
4600.—, 4610.—, 4620.—, 4630.—, 4640.—, 4650.—, 4660.—,
4670.—, 4680.—, 4690.—, 4700.—, 4710.—, 4720.—, 4730.—,
4740.—, 4750.—, 4760.—, 4770.—, 4780.—, 4790.—, 4800.—,
4810.—, 4820.—, 4830.—, 4840.—, 4850.—, 4860.—, 4870.—,
4880.—, 4890.—, 4900.—, 4910.—, 4920.—, 4930.—, 4940.—,
4950.—, 4960.—, 4970.—, 4980.—, 4990.—, 5000.—, 5010.—,
5020.—, 5030.—, 5040.—, 5050.—, 5060.—, 5070.—, 5080.—,
5090.—, 5100.—, 5110.—, 5120.—, 5130.—, 5140.—, 5150.—,
5160.—, 5170.—, 5180.—, 5190.—, 5200.—, 5210.—, 5220.—,
5230.—, 5240.—, 5250.—, 5260.—, 5270.—, 5280.—, 5290.—,
5300.—, 5310.—, 5320.—, 5330.—, 5340.—, 5350.—, 5360.—,
5370.—, 5380.—, 5390.—, 5400.—, 5410.—, 5420.—, 5430.—,
5440.—, 5450.—, 5460.—, 5470.—, 5480.—, 5490.—, 5500.—,
5510.—, 5520.—, 5530.—, 5540.—, 5550.—, 5560.—, 5570.—,
5580.—, 5590.—, 5600.—, 5610.—, 5620.—, 5630.—, 5640.—,
5650.—, 5660.—, 5670.—, 5680.—, 5690.—, 5700.—, 5710.—,
5720.—, 5730.—, 5740.—, 5750.—, 5760.—, 5770.—, 5780.—,
5790.—, 5800.—, 5810.—, 5820.—, 5830.—, 5840.—, 5850.—,
5860.—, 5870.—, 5880.—, 5890.—, 5900.—, 5910.—, 5920.—,
5930.—, 5940.—, 5950.—, 5960.—, 5970.—, 5980.—, 5990.—,
6000.—, 6010.—, 6020.—, 6030.—, 6040.—, 6050.—, 6060.—,
6070.—, 6080.—, 6090.—, 6100.—, 6110.—, 6120.—, 6130.—,
6140.—, 6150.—, 6160.—, 6170.—, 6180.—, 6190.—, 6200.—,
6210.—, 6220.—, 6230.—, 6240.—, 6250.—, 6260.—, 6270.—,
6280.—, 6290.—, 6300.—, 6310.—, 6320.—, 6330.—, 6340.—,
6350.—, 6360.—, 6370.—, 6380.—, 6390.—, 6400.—, 6410.—,
6420.—, 6430.—, 6440.—, 6450.—, 6460.—, 6470.—, 6480.—,
6490.—, 6500.—, 6510.—, 6520.—, 6530.—, 6540.—, 6550.—,
6560.—, 6570.—, 6580.—, 6590.—, 6600.—, 6610.—, 6620.—,
6630.—, 6640.—, 6650.—, 6660.—, 6670.—, 6680.—, 6690.—,
6700.—, 6710.—, 6720.—, 6730.—, 6740.—, 6750.—, 6760.—,
6770.—, 6780.—, 6790.—, 6800.—, 6810.—, 6820.—, 6830.—,
6840.—, 6850.—, 6860.—, 6870.—, 6880.—, 6890.—, 6900.—,
6910.—, 6920.—, 6930.—, 6940.—, 6950.—, 6960.—, 6970.—,
6980.—, 6990.—, 7000.—, 7010.—, 7020.—, 7030.—, 7040.—,
7050.—, 7060.—, 7070.—, 7080.—, 7090.—, 7100.—, 7110.—,
7120.—, 7130.—, 7140.—, 7150.—, 7160.—, 7170.—, 7180.—,
7190.—, 7200.—, 7210.—, 7220.—, 7230.—, 7240.—, 7250.—,
7260.—, 7270.—, 7280.—, 7290.—, 7300.—, 7310.—, 7320.—,
7330.—, 7340.—, 7350.—, 7360.—, 7370.—, 7380.—, 7390.—,
7400.—, 7410.—, 7420.—, 7430.—, 7440.—, 7450.—, 7460.—,
7470.—, 7480.—, 7490.—, 7500.—, 7510.—, 7520.—, 7530.—,
7540.—, 7550.—, 7560.—, 7570.—, 7580.—, 7590.—, 7600.—,
7610.—, 7620.—, 7630.—, 7640.—, 7650.—, 7660.—, 7670.—,
7680.—, 7690.—, 7700.—, 7710.—, 7720.—, 7730.—, 7740.—,
7750.—, 7760.—, 7770.—, 7780.—, 7790.—, 7800.—, 7810.—,
7820.—, 7830.—, 7840.—, 7850.—, 7860.—, 7870.—, 7880.—,
7890.—, 7900.—, 7910.—, 7920.—, 7930.—, 7940.—, 7950.—,
7960.—, 7970.—, 7980.—, 7990.—, 8000.—, 8010.—, 8020.—,
8030.—, 8040.—, 8050.—, 8060.—, 8070.—, 8080.—, 8090.—,
8100.—, 8110.—, 8120.—, 8130.—, 8140.—, 8150.—, 8160.—,
8170.—, 8180.—, 8190.—, 8200.—, 8210.—, 8220.—, 8230.—,
8240.—, 8250.—, 8260.—, 8270.—, 8280.—, 8290.—, 8300.—,
8310.—, 8320.—, 8330.—, 8340.—, 8350.—, 8360.—, 8370.—,
8380.—, 8390.—, 8400.—, 8410.—, 8420.—, 8430.—, 8440.—,
8450.—, 8460.—, 8470.—, 8480.—, 8490.—, 8500.—, 8510.—,
8520.—, 8530.—, 8540.—, 8550.—, 8560.—, 8570.—, 8580.—,
8590.—, 8600.—, 8610.—, 8620.—, 8630.—, 8640.—, 8650.—,
8660.—, 8670.—, 8680.—, 8690.—, 8700.—, 8710.—, 8720.—,
8730.—, 8740.—, 8750.—, 8760.—, 8770.—, 8780.—, 8790.—,
8800.—, 8810.—, 8820.—, 8830.—, 8840.—, 8850.—, 8860.—,
8870.—, 8880.—, 8890.—, 8900.—, 8910.—, 8920.—, 8930.—,
8940.—, 8950.—, 8960.—, 8970.—, 8980.—, 8990.—, 9000.—,
9010.—, 9020.—, 9030.—, 9040.—, 9050.—, 9060.—, 9070.—,
9080.—, 9090.—, 9100.—, 9110.—, 9120.—, 9130.—, 9140.—,
9150.—, 9160.—, 9170.—, 9180.—, 9190.—, 9200.—, 9210.—,
9220.—, 9230.—, 9240.—, 9250.—, 9260.—, 9270.—, 9280.—,
9290.—, 9300.—, 9310.—, 9320.—, 9330.—, 9340.—, 9350.—,
9360.—, 9370.—, 9380.—, 9390.—, 9400.—, 9410.—, 9420.—,
9430.—, 9440.—, 9450.—, 9460.—, 9470.—, 9480.—, 9490.—,
9500.—, 9510.—, 9520.—, 9530.—, 9540.—, 9550.—, 9560.—,
9570.—, 9580.—, 9590.—, 9600.—, 9610.—, 9620.—, 9630.—,
9640.—, 9650.—, 9660.—, 9670.—, 9680.—, 9690.—, 9700.—,
9710.—, 9720.—, 9730.—, 9740.—, 9750.—, 9760.—, 9770.—,
9780.—, 9790.—, 9800.—, 9810.—, 9820.—, 9830.—, 9840.—,
9850.—, 9860.—, 9870.—, 9880.—, 9890.—, 9900.—, 9910.—,
9920.—, 9930.—, 9940.—, 9950.—, 9960.—, 9970.—, 9980.—,
9990.—, 10000.—

Izjava.

Podpisani Ivan Baloh, posest-
nik v Mostah pri Žerovnici na
Gorenjskem naznanjam, da vsled
bolezni in starosti nisem več
udeležen pri trgovini svojega
sina Viktorja Baloha v Mostah in
me torej ne zadane nobena ob-
veznost.

Ivan Baloh.

Primerno
božično
darilo

za otroke je
moj kinemato-
graf, obenem
tudi laterna
magica. Visok
je 36 cm s 3
barvastimi fil-
mi (trakovski
in 6 steklenimi slikami, 3 1/2 cm šir., petrolejska
svetiljka, reflektor in navodilo kompletno v
kartonu K 14.—. S tem kinematografom se od
mladih in starih rade videne žive slike pri-
čarajo na steno. Mehanizem je prav natančen
in preprost, da ga vsak otrok z lahkoto vodi.
Po povzetju razpisilja Jan Konrad, c. in
kr. dvorni dobavitelj, Most št. 2389
(Češko). Bogato ilustriran glavni katalog s
4000 slikami vsakomur zastoj in pošt. prosto.

Antikvarično

se kupi:
Jurčič:

Zbrani spisi

III., VIII. in XI. zv. — Ponudbe na
„Narodno knjigarno“
v Ljubljani.

Pristna nikelnasta
remontirska ora
na sidro, sistem
Roskopf, patent
št. 1000 K odprta
v dobro se zapir-
ajočem okvirju z
varstveno plo-
mbo, z lepimi, abo-
centinimi figurami,
kot kolektorji, la-
djo, železnico, se-
jalcem, jahalcem,
rudarjem, vrtnar-
jem, letvijem, z
emaliranim kazal-
nikom in sekund-
nim kazalcem,
natanko regulir-
na K 5-20.
Brez rizika! Za-
mena dovoljena

ali denar nazaj. Pošljite proti povzetju priznano zmola
svetovna firma in tvornica ur
JAN KONRAD
c. in kr. dvorni dobavitelj, Most št. 2387 (Češko).
Glavni katalog s 4000 slikami na zahtevo grašilo in tranko

Posebna specialiteta likerja.

Posebna specialiteta likerja.

GOSTILNA „PRI ZVEZDI“

(nekdaj Lemež)

poleg rotovža v Celju na Štajerskem

.. .. . priporoča

na novo urejene sobe za tujce,

izvrstno kuhinjo in dobra vina.

3951

Štev. 36108.

4020

Ustanove za onemogle obrtnike.

Pri mestnem magistratu je za tekoče leto podeliti **dvajset** povodom
praznovanja 60letnice Njegovega c. in kr. apostolskega Veličanstva osnovnih
ustanov po **100 kron.**

Pravico do teh ustanov imajo brez lastne krivde obubožani in onemogli
ljubljanški obrtniki (mojstri).

Prošnje za podelitev teh ustanov je vlagati pri mestnem magistratu
do vštete 30. novembra t. l.

V prošnji je zlasti navesti obrt, katerega je prosilec v Ljubljani samostojno
izvrševal ali ga še izvršuje. Tudi so navesti vzroki event. obubožanja, zdrav-
stveno stanje in podrobne rodbinske razmere.

Št. 35.800

Razglas.

Z ozirom na razna, regulirna dela v strugi Ljubljane, ovirajoča dejanja občinstva, ki vsebujejo tudi prestopke zoper kazenski zakon in zoper določbe cestno-policijskega reda za stolno mesto Ljubljano. opozarja podpisani mestni magistrat občinstvo, da je strogo prepovedano:

- a) zahajati v strugo bodisi med delom, bodisi po dovršenem delu,
- b) metati raz mostov in obrežja ter iz hiš karkoli v strugo,
- c) poškodovati orodje, vozove, stroje i. dr., voziti se z vozički po železniškem tiru ali celo s kamenjem obmetavati osobje in drugo podobno.

Mestno-policijska straža ima najstrožji nalog vsako tako dejanje preprečiti in prestopke tusem ovaditi, ki se bodo, v kolikor niso podvrženi kazenskemu zakonu, kaznovali s policijsko globo do 200 K oziroma z zaporem do 14 dni.

Magistrat deželnega stolnega mesta Ljubljane,

dné 31. oktobra 1912.

Župan: **dr. Ivan Tavčar l. r.**

Lepo stanovanje

s tremi sobami, kuhinjo, shrambo in priključki 3992

se odda za februarjev termin v Bohoričevi ulici št. 16.

Zastoj

in post. prosto dobi vsak na zahtevo moj glavni katalog s 4000 slikami porabnih in darilnih predmetov vseh vrst. Razpošiljalnica Jan Konrad, c. in kr. dvorni dobavitelj v Mostu št. 2400 (Češko).

Nikljava žepne ure K 420, srebrne ure K 840, nikljava budilke K 290, ure na nihalo K 850, ure s kuckavico K 850, gosli K 580, harmonike K 5—, samokres K 6—, Usnjato, jekleno, manufakturno blago itd. v najbogatejši izbiri. Razpošilja se proti povzetju ali predplačilu. Brez vizita. — Zamenjava dovoljena ali denar nazaj.

20% do 30% znižane cene

radi preogromne zaloge

3979

oblek, raglanov in zimskih sukenj za gospode in dečke, najmodernejših damskih kostumov, plašcev, paletotov, bluz in kril.

„Angleško skladišče oblek“
O. Bernatovič, Mestni trg št. 5.

Enega ali več družabnikov

iščem za več držav.

Letni promet je velikanski z velikim dobičkom.

Več pismeno. Ponudbe na upravnishvo »Slov. Naroda« pod šifro „Tovarna“.

OROŽJE

najskrbneje zastreljeno, v najboljši kvaliteti in najbližnji izvedbi razpošilja c. in kr. dvorni dobavitelj

JAN KONRAD

Most, št. 2395 (Češko)

Samokresi K 6—, flobertove žepne pištole K 2—, terzeroli K 260, flobertovi tešingi K 1060, lovske puške K 46— in višje v najbogatejši izbiri.

Glavni katalog se pošlje na zahtevo vsakomur gratis in franko.

Razpošilja se proti povzetju ali predplačilu. Brez vizita. Zamenjava dovoljena ali denar nazaj.

Klobase.

Izdelujem kartone

za razpošiljanje klobas po pošti.

Ljubljanska kartonažna tovarna

iv. Donač, Ljubljana, Čopova c. 16

Zahtevajte vzorce in ceno.

Solske in koncertne gosli!

Samo najboljši izdelki brezhibne izvedbe. St. 112 1/2 solske gosli, 4/4 vel. s plamenenim poliranim dnom K 680; st. 113 1/2 solske gosli 4/4 vel. s lepo plamenenim poliranim dnom, boljše kakovost K 690, st. 112 1/2 solske gosli 4/4 velike, visoke, lepo plameneno dno, prav priljubljena vrsta K 760. Solske gosli s garnituro in obnovo, dobrega glasu in izvirnosti po IC 44, 2—, 0—, st. 324 1/2 koncertne gosli s garnituro in obnovo K 1080; loki za gosli po K 20, 1—, 100, 2—, 230 in naprej. Citre, harmonike in orglice, okarine, klarineti, pihalni instrumenti, gramofoni itd. v največji izbiri. Brez vizita. Zamenjava dovoljena ali denar nazaj. Po povzetju ali predplačilu.

c. in kr. dvorni dobavitelj

JAN KONRAD

razpošiljalnica glasbi v Mostu št. 2379 (Češko). Glavni katalog s 4000 slikami na zahtevo zastoj in poštne prosto.

Steklarska trgovina

M. TUŠEK, LJUBLJANA

Stari trg št. 28 4020

priloga po najnižjih cenah svojo bogato zalogo steklene in porcelanaste posode, svetilk, ogledal, vsakovrstnih šip in okvirjev za podobe. — Prevzete vse steklarskih del pri cerkvah in stavbah. Najsolidnejša in točna postrežba.

Novost!

St. 99 3/4 R. Nikljava remontoirka na sidro sistem „Roskopf“, pat., natančno regulirana in reparačna, s pristnim radijem žarečim kazalnikom da se tudi v temi razloči čas. Trajna svetilnost. Komad K 850. Za vsako uro triletno pismeno jamstvo. Po povzetju ali denar nazaj razpošilja prva tovarnica ur Jan Konrad, c. in kr. dvorni dobavitelj v Mostu št. 2371 (Češko). Bogato ilustrovani glavni katalog s 4000 slikami na zahtevo zastoj in poštne prosto.

Bele žametnomehke

roke

napravi

svežo

„ rožnato “

polt

Dr. Dralleja Malattinne.

Tolščobe prosta maža za roke

Glicerina in medena strjenina.

— Pomaga čez noč. —

Čudovit učinek

proti krhkim in razpokanim rokam.

:: Cena K —70 in K 120. ::

Po vseh lekarnah, drogerijah,

:: parfumerijah in brivnicah. ::

Juri Dralle, Podmokli n. L.

Najnovejše modne površnike za jesen in zimo

ima v velikanski izbiri v zalogi trdka

Gričar & Mejač

Ljubljana, Prešernova ulica št. 9.

Solidne cene.

3606

Točna postrežba.

MESTNA HRANILNICA

LJUBLJANSKA

v Ljubljani :: v lastni hiši :: Prešernova ulica št. 3

Največja slovenska hranilnica!

Denarnega prometa koncem leta 1911, 614.5 milijonov kron

Stanje hranilnih vlog: nad 42 milijonov kron

Rezervni zaklad: nad 1,300.000 kron

Sprejema vloge vsak delavnik. Sprejema tudi vločne knjižice drugih denarnih zavodov. Obrestuje po

4 1/2 %

brez odbitka. Za vloge jamči rezervni zaklad hranilnice in mestna občina ljubljanska z vse davčne močjo. Poslovanje nakazuje

c. kr. deželna vlada.

Izključena je vsaka špekulacija in izguba vloženega denarja.

Poseja na zemljišča in posloplja proti 5 %, obrestim in najmanj 1/2 %, amortizacije. Za varčevanje ima vpeljane lične

domače hranilnike.

Poseja tudi na menice in vrednostne papirje.

Samo 5 kron

c. in kr. dvorni dobavitelj, Most št. 2369 (Češko). Glavni katalog s 4000 slikami na zahtevo gratis in franko.

Št. 480.

4050

Sprejme se s 15. nov. 1912

oficiant

ali pisarniški pomočnik.

Prošnje, opremljene z izpričevaji naj se naslovijo na podpisani urad.

C. kr. evidenčni urad zemljarin-

:: skega katastra v Vipavi. ::

Vsako daje prednost mojim prima solingenskim britvam

iz najboljšega angl. srebrnega jekla boro, na roko brušene, naloge ročne, pripravljene za takojšnjo rabo. Vsaka britva se pošlje v toku.

Štev. 8701. črno poliran ročaj, 1/4 otlo brušena 4/4 široka K 1—

Štev. 8702. črno poliran ročaj, 1/2 otlo brušena, 1/4 široka K 2—

Štev. 8703. črno poliran ročaj, 3/4 otlo brušena, 1/4 široka K 3—

Štev. 8711. črno poliran ročaj, 1/4 otlo brušena, 1/4 široka K 2—

Štev. 8712. črno poliran ročaj, 1/4 otlo brušena, 1/4 široka K 3—

Najboljša britva „Graciosa“ se slasti priporoča gr. brivcem. Registrir. znamka. Dobiva se samo pri moji firmi: St. 22. črno poliran ročaj, klinja 4/4 sir, 1/4 otlo brušena K 2— St. 25. črno, 1/4 široka, 1/4 otlo brušena K 3— Brez vizita. Zamenjava dovoljena ali denar nazaj. Po povzetju razpošilja c. in kr. dvorni dobavitelj Jan Konrad, razpošiljalnica v Mostu št. 2382 (Češko). — Glavni katalog s 4000 slikami na zahtevo zastoj in poštne prosto.

Primarij

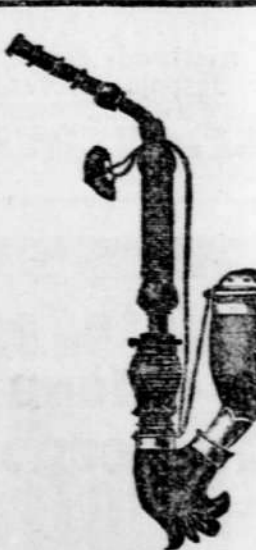
4021

dr. Josip Stojc

ne ordinira do preklica.

Pipe za kadilce

solidno izvršene, po najnižjih tovarniških cenah, st. 808. Pina rožna pipa s leseno glavico s rjavimi klammi, odtoč s kovino okovano, ki brani sopno vskakanje bage, z roženo cevjo, dolgim, rožnatim ustnikom s rožnim odlivom in kavčukovo cevjo, 24 cm dolga K 190. Pipe boljše kvalitete K 280, 380, 380 in več. Razpošilja proti povzetju ali denar nazaj. Po povzetju razpošilja c. in kr. dvorni dobavitelj

Jan Konrad

razpošiljalnica v Mostu št. 2386 (Češko).

Brez vizita. Zamenjava dovoljena ali denar nazaj. Glavni katalog s 4000 slikami na zahtevo zastoj in poštne prosto.

Ivan Magdič

krojač prve vrste

Ljubljana, Miklošičeva cesta 8.

se priporoča.

Zaloga

2092

angleškega blaga.